

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РУБІЖАНСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ КОЛЕДЖ
ІМЕНІ О.Є. ПОРАЙ-КОШИЦІ
ЛУГАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

**МАТЕРІАЛИ X РЕГІОНАЛЬНОЇ
НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ «УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ.
ДУХОВНІСТЬ. МОРАЛЬ. ГРОМАДЯНСЬКІСТЬ»**

МОРАЛЬНО-ДУХОВНЕ ВИХОВАННЯ

Дурнєва В.Ю.

Науковий керівник Ігнатуша А.Л.

Відокремлений підрозділ «Лисичанський педагогічний коледж

Луганського національного університету імені Тараса Шевченка»

ФОРМИ І МЕТОДИ МОРАЛЬНО-ДУХОВНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Одним із основних завдань сучасної школи є формування у дітей загальнолюдських духовних цінностей та орієнтирів. Серед них – доброта, любов до ближніх, повага до навколишніх, любов до Батьківщини, толерантність, колективізм, патріотизм та інше.

Моральне виховання спрямоване на прищеплення і розвиток моральних почуттів, міцних переконань і потреби поводити себе згідно з моральними нормами, прийнятими в суспільстві, виховання патріотизму, колективізму, свідомої дисципліни та організованості, громадянської і соціальної відповідальності, непримиренності до аморальних вчинків людей, до порушників норм і правил культурної поведінки.

Виховання духовно-моральних цінностей – процес не простий, повільний, вимагає комплексного підходу. Не можна тут не навести вислів А. С. Макаренка: «Виховує все: люди, речі, явища, але перш за все і більш за все люди» [3, с. 330].

Молодший шкільний вік – це період інтенсивного розвитку емоційної сфери, коли почуття визначають вчинки і виступають в якості мотивів поведінки. Молодшого школяра починають цікавити явища соціальні, про що свідчать запитання дітей, теми їх розмов, ігор, малюнків.

Виховання морально-духовних якостей молодших школярів здійснюється в процесі життєдіяльності дітей, головною складовою якої в цьому віці є навчання. Навчання формує цілісну картину світу, закладає фундамент світогляду людини.

Основною формою роботи з даного напрямку в сучасній початковій школі є урок. З метою здійснення морально-духовного виховання школярів доцільно використовувати нестандартні уроки: уроки у формі змагань та ігор; уроки, засновані на нетрадиційній організації навчального матеріалу (уроки мудрості, мужності і т.д); уроки, що нагадують публічні форми спілкування; уроки засновані на імітації діяльності установ і організацій (суд, слідство та ін.).

Однією з найбільш ефективних форм морально-духовного виховання молодших школярів є колективна творча справа.

Масові форми забезпечують можливість взаємозбагачення, емоційного «зараження»; сприяють розвитку кожного учня; створюють умови для

формування колективних почуттів, світоглядних поглядів і навичок колективної праці.

Великі виховні можливості для формування морально-духовних якостей молодших школярів укладені в словесних методах навчання. В оповіданнях, бесідах, поясненні діти отримують можливість побачити не тільки звернений до них факт, а й сприйняти дух відносин, прийнятих в суспільстві.

З наочних методів навчання найбільш ефективним є метод спостереження, при застосуванні якого учень більше вчиться сам, ніж його вчать, розвиваються терпіння, наполегливість.

З практичних методів найбільш ефективними є практичні роботи, їх цінність полягає в тому, що вони забезпечують включення учнів у реальну, пов'язану з життям діяльність.

У процесі морально-духовного виховання широко використовуються методи організації діяльності. Ефективність цього методу обумовлена тим, що він має великий вплив на формування свідомості, забезпечує закріплення вже сформованих переконань у діяльності.

Метод доручення сприяє формуванню відповідальності, дисциплінованості, самостійності.

Ефективні в морально-духовному вихованні молодших школярів гра з виховним ефектом і метод створення виховуючих ситуацій.

Отже, духовно-моральний розвиток особистості – процес, що триває протягом усього її свідомого життя. Я глибоко переконана, що справжнє виховання полягає в тому, щоб моральний ідеал добра, правди, честі, духовної праці жив у кожному юному серці, утверджувався в активній діяльності як невід'ємна частина власного єства, власної думки, почуттів, намірів. Сьогодні така освітня ідея стає домінуючою, бо проголошує людину найвищою цінністю суспільства, пропонує шляхи і принципи виховання особистості, здатної до активної творчої діяльності, саморозвитку і самовдосконалення.

Література

1. Питання педагогіки, психології та методики початкового навчання: наукова дискусія: матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (02-04 грудня 2014 року, м. Суми) – Суми СумДПУ імені А.С.Макаренка 2014 **2.** Сіданіч І. Л. Духовно-моральне виховання дітей в історії педагогіки та вітчизняної школи: монографія / І. Л. Сіданіч, О. П. Кислашко. – К.: Дорадо-Друк, 2012. – 496 с. **3.** Педагогіка: навч. посіб. / М. М. Фіцула. – 3-тє вид., стер. – К.: Академвидав, 2009. – 560 с. 9 (Серія «Альма-матер»). **4.** Ярошук Л.Г. Методика виховної роботи. Навч.-метод. комплекс. – Я 77 К.: Видавничий Дім «Слово», 2012. – 320 с.

Огієнко О.І.

Науковий керівник Голота В.Є.

Відокремлений підрозділ «Лисичанський педагогічний коледж

Луганського національного університету імені Тараса Шевченка»

**МОЖЛИВОСТІ МУЗЕЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ В РЕАЛІЗАЦІЇ МОРАЛЬНО –
ДУХОВНОГО СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ**

Стаття присвячена транслюванню соціально - ціннісних координат засобами музейної педагогіки. Представлена модель з структурними компонентами музейно – педагогічного процесу.

Ключові слова: музейна педагогіка, музейне середовище, громадянське становлення особистості, музейно – педагогічний процес.

Європейський вектор інтеграції України, політична нестабільність, зовнішня агресія, девальвація моральних норм і соціальних цінностей супроводжуються складним і багатоаспектним процесом реформування української освітньої системи. Постає питання щодо нових підходів у організації і змісті навчально-виховної діяльності.

Важливе місце серед них посідає один із перспективних напрямів сучасної педагогіки – музейна педагогіка, що вирішує проблеми формування особистості, а саме: залучення учнівської молоді до суспільно – значущих проблем, дослідницької діяльності засобами музейної експозиції з використанням інформаційних технологій, розвиток їх дослідницьких умінь і творчих здібностей, вироблення здатності до самостійних суджень і оцінок, навичок критичного мислення й найголовніше формує громадянську позицію, позицію суспільно небайдужої людини [4, с.287].

Незважаючи на ґрунтовні наукові дослідження музейно- педагогічної проблематики Т. Белофастової, П. Бурдейного, Л. Гайди, Н. Ганусенко, О. Караманова, Т. Мацейко, І.Медведевої у різних аспектах доводиться констатувати, що проблема спеціалізованої підготовки студентів педагогічного коледжу до використання сучасних технологій музейної педагогіки в професійно – педагогічній діяльності досліджені недостатньо, що й зумовлює мету статті – визначити структурні компоненти музейно – освітнього процесу як ефективного шляху реалізації завдань морально – духовного становлення особистості.

В процесі реалізації поставленої мети була відокремлена модель музейно- педагогічного процесу та її складові: методологічна основа музейно- педагогічного процесу (діалог з пам'яттю, музейним педагогом, міжособистісний діалог), музейне середовище (експозиція, експонат, глядач, музейний педагог), форми музейно-педагогічного процесу – класичні екскурсії та інноваційні: електронна подорож, презентація музейного проекту, інтерактивні музейні майданчики, створення інфосфер он-лайн груп таких як блог із подальшим обговоренням зазначеної проблеми.

Завданнями педагога, який реалізує технологію музейної педагогіки мають стати: навчання бачити історико-культурний контекст навколишніх речей, формування розуміння взаємозв'язку історичних епох і своєї причетності до сучасної культури; формування стійкої потреби і навички спілкування і взаємодії з пам'ятками культури, музеєм; розвиток соціально – значущих цінностей, здатність до естетичного споглядання, співпереживання і насолоди; формування толерантності, поваги до інших культур, їх розуміння, прийняття. А надзавданням музейного педагога є формування у відвідувача позиції особистої відповідальності у ставленні до минулого, сьогодення та майбутнього, позицій не стільки механічного запам'ятовування історичного та іншого матеріалу, а його розуміння і емоційно-моральної оцінки[1, с.8].

Освітня функція музею набуває особливої значущості та цінності, нову динаміку в ХХІ столітті, підтверджуючи високу затребуваність суспільством ціннісного та інформаційного потенціалу. Продовжуючи залишатися місцем зберігання реліквій, раритетів та ін., музей стає більш ефективною базою для спілкування, культурно-освітнім середовищем, місцем підвищення культурно-освітнього процесу та формування громадянської позиції.

Отже, музейна педагогіка – мережа, яка стримує бездуховність дитини, яка прагне і може через почуття розворушити душу...

Література

- 1. Воронович В.М.** Управление учебно-воспитательным процессом средствами музейной педагогики/ В.М. Воронович. – Кіраванне ў адукацыі. – № 12. – 2007.
- 2. Гайда Л.А.** Музейна педагогіка: пошук оптимальної моделі // Методологічні засади історичної освіти в контексті профілізації старшої школи: матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції (Кіровоград, 21-22 жовтня 2010р.). – Кіровоград: Видавництво КОШПО імені Василя Сухомлинського, 2012. – С.243-249.
- 3. Гайда Л. А.** Музей у навчальному закладі / Л. А. Гайда. – К.:Шк. світ, 2009. – 128 с. – (Бібліотека "Шкільного світу").
- 4. Любич О.І.** Роль засобів музейної педагогіки в процесі виховання у позашкільних навчальних закладах// Сучасний виховний процес: сутність та інноваційний потенціал.

Стещенко О.М.

Науковий керівник Грушевська І.В.

Відокремлений підрозділ «Лисичанський педагогічний коледж
Луганського національного університету імені Тараса Шевченка»

КАЗКА ЯК ВИХОВАТЕЛЬ ДОБРИХ ПОЧУТТІВ ДІТЕЙ

Духовний патріотизм прищеплюється з раннього дитинства. Але подібно будь-якому іншому почуттю, патріотизм знаходиться самостійно і переживається індивідуально. Він прямо пов'язаний з духовністю людини, її глибиною. Тому, не будучи патріотом сам, педагог не зможе і в дитині

пробудити почуття любові до Батьківщини. Саме пробудити, а не нав'язати, так як в основі патріотизму лежить духовне самовизначення.

Особливу роль у вихованні почуттів старших дошкільнят відіграє рідна мова, що є духовною основою нації. Ми живемо у досить складній і водночас дуже цікавий час. Ламаються застарілі стереотипи, стрімко оновлюється суспільство. Дедалі частіше педагоги звертаються до витоків нашої духовності із жалем переконуємося, що багато втрачено, загублено, забуто. І спільна справа батьків і педагогів – навчити дитину шанувати рідне слово, не цуратися свого роду, краю, любити пісні, які ще з народження співали мама і бабуся, знати звичаї та обряди предків.

Особливе місце в духовній сфері нашого народу належить казці – найпопулярнішому серед дітей виду усної народної творчості. Казки дарують малят образністю рідного слова, красу співучої української мови, своєю широкою наївністю, допомагають їм подивитися на навколишній світ іншими очима. Народна казка потрібна кожній дитині як духовне джерело. Казки підносять дітям поетичний і багатогранний образ своїх героїв, залишаючи при цьому простіруєві. На прикладі позитивних героїв народних казок діти засвоюють духовно-моральні категорії: добро - зло, послух - непослух, згода - ворожнеча, працьовитість - лінощі, безкорисливість - жадібність, простота - хитрість і ін.

Казка — один із основних жанрів народної творчості, епічний, розповідний, сюжетний художній твір усного походження про вигадані та фантастичні події. Один з основних жанрів усної народно-поетичної творчості, епічний, переважно прозаїчний художній твір чарівного, авантюрного або побутового характеру з установкою на вигадку. Слово "казка" засвідчено в письмових джерелах не раніше XVII століття від слова "казать". Мало значення: перелік, список, точний опис. Сучасне значення набуває з XVII - XIX століття. Раніше використовувалося слово баснь, до XI століття - кошун .

Великі письменники писали про казку так: "Життя, - говорив І.Франко, - мені мало всміхалося, а діти були тим весняним сонячним промінням, яке зігрівало моє серце". Саме для них, найменших, Каменяр написав чимало творів, але особливого значення надавав казкам-байкам як найбільш доступний формі викладу й сприймання.

Адже в казковій одежі, в алегоричних обрядах, на думку письменника, можна краще донести до дитячої уваги велику правду людного буття, розбудити в малятах цікавість та увагу до явищ природи, навчити ненавидіти зло й несправедливість, сміятися і думати.

Цікавий, чарівний світ казки. Казка захоплює і веде у незвичайний і дивовижний світ, де всі розмовляють зрозумілою людською мовою: дерева і квіти, звірята і птахи, навіть камінь оживає і дерево дає пораду, аби тільки добре придивитися та прислухатись до рідної землі. Вона веде у далекі і дуже цікаві світи, де завжди перемагає добро, а зло зникає. Бо ж так і треба, тому що людина приходить на білий світ для добра і любові, для щастя і радості. Казка захоплює і

розвиває фантазію та народжує мрію. А мрія — це велике щастя, вона дає крила для польоту у житті людини. Тому так люблять казку не тільки діти, але й дорослі. І хоч в дорослому віці це називається фантастикою, ми ж знаємо, що це казка тільки для дорослих. А дитяча казка дає малій дитині політ думки, вона перевіряє себе на сміливість, порівнює з героями і прагне бути подібною до них. І, як правило, уявляє себе сміливою і сильною, чесною і справедливою, хоче підказати правильний шлях, вибрати правильну дорогу і переживає, а це означає, що дитина не стане байдужою і в реальному житті, її хвилюватимуть події і люди, вона не виросте байдужим спостерігачем, а буде активним борцем. Казка переслідує не тільки пізнавальну і розвиваючу мету, але й виховну, тому що виховує в дитині доброту і справедливість, чесність, а не брехливість. Діти вірять в казку, у ній живуть і прагнуть, щоб усе скінчилось добре, а зло ніколи не поверталось до людей. Це чудова, світла і тендітна мрія дітей і дуже хочеться, щоб вона ніколи не зникла, щоб не черствіла дитяча душа, а розквітала чарівною квіткою і вічно жила в душі.

Отже, читання, розповідання, інсценізація, творення казки — могутній засіб виховання розуму і добрих людських почуттів, а для дошкільників це має надзвичайно велике значення. Казкова алегорія, краса рідного слова зворушують дитину, пробуджує почуття власної гідності, посилює враження, утверджує моральні поняття про добро і зло, справедливість і несправедливість, красу і потворність. Сьогодні дитині для інтеграції у суспільство необхідно сформувані загальнолюдські норми моральності, виховати естетично, етично, що і є основними функціями виховного потенціалу казки.

Література

1.Нікітіна М.А. Фольклор в естетичному і моральному вихованні школяра. – К., 2001. 2.Сухомлинський В. О. Проблеми виховання всебічно розвинутої особистості /В. О. Сухомлинський // Вибрані твори: в 5 т. — Т. 1. — К. : Рад.шк.,1977. - С 55-209. 3.Сухомлинський В. О. Серце віддаю дітям / В. О. Сухомлинський // Вибрані твори: в 5 т. — Т. 3. — К. : Рад.шк., 1977. — С 7—279.

Топчий Г.Д.

Науковий керівник Трикоз Т.С.

Відокремлений підрозділ «Рубіжанський політехнічний коледж імені О.Є.Порай-Кошиці Луганського національного університету імені Тараса Шевченка»

РОЛЬ СЕМЬИ В ФОРМИРОВАНИИ ТРУДОВЫХ УСТАНОВОК СТУДЕНЧЕСКОЙ МОЛОДЕЖИ

Трудовая деятельность занимает важное место в жизни каждого человека, в том числе и молодого поколения.

Какова же роль семьи в формировании трудовых установок у молодежи студенческого возраста?

Семья является самой естественной, самой благотворной средой, в которой формируется личность человека, его отношение ко всем сторонам жизни, в том числе и к труду. Согласно высказыванию великого педагога Константина Ушинского: “Лучшая форма наследства, оставляемого родителями своим детям, это не деньги, не вещи и даже не образование, а воспитание трудолюбия, которое является одним из важнейших условий человеческого счастья”

Следовательно, трудовая подготовка, воспитание трудового качества человека – это подготовка и воспитание не только будущего хорошего или плохого гражданина, но и воспитание его будущего жизненного уровня, его благосостояния.

Семья, воспитывает у ребенка общественно ценные мотивы трудолюбия, готовит, тем самым, его к вдумчивому выбору профессии. К поиску дела по душе, интересам, по общественной значимости. Кто, как не родители, лучше других знают склонности своего ребенка, его возможности, кто лучше них сможет умело и ненавязчиво

Каковы же результаты моих исследований?

Осуществленное в рамках данной работы изучение вопросов :

- основные ценности студентов;
- знания студентов о будущей профессии;
- отношение студентов различных курсов к выбранной профессии, в %;
- распределение студентов по представлениям о том, какие возможности должна предоставлять работа, в %;
- влияние на выбор профессии студентов;
- ценности семьи респондентов,

подтвердило актуальность проблемы формирования трудовых установок в семье.

Исследования показывают, что отношение к труду в сознании молодежи потеряло значительные изменения. Работа была и остается очень важным элементом жизни людей. Однако отношение к работе изменилось в сознании всего населения. Если раньше работа могла рассматриваться как цель и способ достижения самых различных благ - материальных, социального статуса, общественного уважения, удовлетворения потребностей в самореализации, то в настоящий момент работа воспринимается большинством людей, в том числе и молодежью, как средство единственной и универсальной цели — материального благополучия.

В процессе трудовой деятельности формируются новые представления о роли профессии, о профессиональных целях и способах их достижения, меняются ценностные ориентиры.

Для получения достойной работы студенческая молодежь главным преимуществом считает необходимые знания и наличие высокой квалификации, поскольку наличие качественного образования становится основным ресурсом, обеспечивающим жизненный успех. Ставя перед собой конкретные цели, молодые люди хотят добиться в жизни желаемого. Для этого они готовы работать и хорошо зарабатывать. Среди тех качеств, которые помогают человеку добиться успеха в жизни, студенты называют целеустремленность, ответственность, образованность. Ориентация студенческой молодежи на формирование именно этих качеств говорит об активной жизненной стратегии. Ориентация на личный успех становится важным компонентом жизненной стратегии молодежи в современных рыночных условиях.

Молодёжь необходимо поддержать на стадии трудового старта.

Таким образом, результаты авторских исследований подтверждают, что формирование трудовых установок в семье и образование для современной молодежи представляет собой определенный фундамент, на основании которого они собираются реализовать свои цели и планы.

Шарий О.П.

Науковий керівник Брюховецька О.А.

Відокремлений підрозділ «Лисичанський педагогічний коледж Луганського національного університету імені Тараса Шевченка»

**ВПЛИВ МОРАЛЬНИХ ЯКОСТЕЙ ВЧИТЕЛІВ НА ПРОЦЕС
ФОРМУВАННЯ МАЙБУТНІХ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ**

Людина як духовна істота завжди прагне досконалості, що надає їй сили духу, можливості творити культуру. Постійно вдосконалювати себе і власні педагогічні якості має і вчитель, що зумовлено не лише бажанням самотворчості, а й обов'язком, який на нього покладає суспільство як на носія високої моральної культури. Український педагог В. О. Сухомлинський пов'язує моральну культуру вчителя не тільки зі здатністю, умінням збуджувати, формувати духовне начало в дитячій душі, привчати її до почуття індивідуальної і колективної відповідальності, а й із власним щастям.

Моральна культура педагога постає передусім як інтегральна єдність двох суспільних явищ: культури і моралі. Це – духовна цінність, система знань і переконань, почуттів і навичок, норм і відносин, інтересів і потреб, єдність культурно-морального досвіду, безпосередньої діяльності і поведінки, спрямованої на самореалізацію, навчання і виховання особистості учня.

Реалізація педагогічних умов формування моральної культури неможлива без реалізації індивідуального (особистісного) підходу у вихованні. Даний підхід підкреслює важливість розвитку індивідуальної своєрідності особистості студента. В.А. Сухомлинський писав: «Виховання - це насамперед людинознавство. Без знання

дитини - його розумового розвитку, мислення, інтересів, захоплень, вдатностей, задатків, похилостей - немає виховання» [4, 63].

Знання особливостей характеру учня дозволяє до кожного підбирати найбільш ефективні методи впливу, що значно полегшує досягнення мети виховання.

Прогресивні педагоги за всіх часів приділяли увагу питанню про індивідуальний підхід у вихованні.

У педагогічній системі Я. А. Каменського чітко позначилися такі важливі положення: весь процес навчання й виховання необхідно будувати з обліком вікових й індивідуальних особливостей, виявляти ці особливості треба шляхом систематичних спостережень [1, 135].

Багато оригінальних думок про вивчення дитини, про розуміння його духовного миру й методах впливу на нього ми знаходимо в педагогічних трактатах Жан-Жака Руссо [3, 89], у практичній діяльності Генріха Песталоцци [2, 162], у досвідах суспільного виховання дітей, проведених Робертом Оуеном. І Песталоцци, і Оуен практично довели важливість індивідуального підходу в перевихованні дітей з поганими нахилами, причому, що особливо важливо, вони підкреслювали силу впливу на дітей доброти, чуйності, участі вчителя, поваги їм особистості дитини, говорили про вплив приклада педагога.

Специфіка й особливості процесу морально-естетичного виховання проявляються в необхідності постійної діагностики моральної вихованості учня - майбутнього громадянина України. Процес морально-естетичного виховання тільки тоді ефективний, коли педагог має зворотну інформацію про дієвість виховних впливів і враховує цю інформацію на кожному новому етапі своєї педагогічної діяльності. Важливо не стільки те, що учень говорить про себе, про свої наміри та вчинки, скільки те, як він поводить у кожному конкретному випадку. Як він ставиться до інших людей, до суспільної й особистої власності, до праці, до суспільної діяльності, до загальних й особистих інтересів, до вимог суспільної дисципліни - ці відносини малюють моральний портрет особистості. З метою більше детального вивчення всіх відносин вихованців, вчитель з увагою підходить до оцінок, які дає своїм членам колектив, до висловлювань вчителів інших навчальних дисциплін, усіх хто близько спілкується зі учнем. Величезне значення має спеціальне психологічне вивчення поведінки й діяльності. Вся ця інформація є основою для орієнтування в педагогічному процесі.

Формування моральних цінностей без сумніву є однією зі складних завдань педагогіки. Для рішення даної проблеми потрібно не тільки знання предмета й методики його викладання, але й уміння направити свою діяльність, і залучення до свідомої участі школярів у процес морального й виховання в ході навчальної діяльності.

Література

1. Коменский Я. А. Избранные педагогические сочинения: в 2-х т. / Я. А. Коменский; под ред. А. И. Пискунова (отв. ред.) и др. - М.: Педагогика, 1982. - С.

133-163. **2. Песталоцци І. Г.** Избранные педагогические сочинения: в 2-х т. / под ред. В. А. Ротенберг, В. М. Кларина. - М.: Педагогика, 1981. - Т. 2. - С. 94-163. **3. Руссо Ж.-Ж.** Педагогические сочинения : в 2-х т. / Ж.-Ж. Руссо ; пер. с франц.; под ред. Г. Н. Джиблайдзе; сост. А. Н. Джурицкий. - М.: Педагогика, 1981. - Т. 1. **4. Сухомлинський В. О.** Вибрані твори : в 5-ти т. / В. О. Сухомлинський. - К. : Рад.шк., 1977. - Т. 5.

Шевцова Т. І.

Науковий керівник Севастьянова О. А.

Відокремлений підрозділ «Лисичанський педагогічний коледж
Луганського національного університету ім. Тараса Шевченка»

ХРАМОВЕ БУДІВНИЦТВО УКРАЇНИ

Храми часів Київської Русі є одними з найвизначніших пам'яток світової культури.

Вони стали символом поєднання двох архітектурних шкіл – візантійської та руської. Більшість храмів Русі збудовані вітчизняними майстрами на основі візантійської системи храмубудування. Зовнішнє і внутрішнє оздоблення церков відбувалося з використанням руських місцевих мистецьких традицій.

Церкви Київської Русі будувалися за хрестово-купольною системою. В основі фундаменту храму лежали нефи.

Нефна конструкція церкви виходить з ідеї храму як корабля, орієнтованого на схід напівкруглою передньою частиною (абсидою). Куполи храму, увінчані хрестами, символізували вітрила “божого корабля”. Неф – витягнуте в довжину внутрішнє приміщення, або частина приміщення, периметр якого утворено рядом колон та стовпів. Давньоруські храми мали в більшості 1 або 3 нефи.

З півночі на південь храм перетинав трансепт, який разом з центральним нефом утворював хрест.

Головним структурним елементом культової споруди був його центральний купол, що розташовувався на восьмикутному або циліндричному барабані над вівтарем у центральній чи східній частині храму. Зсередини у куполі малювався образ Христа-Пантократора, тобто Вседержителя.

Перші руські християнські храми були дерев'яними, а тому не збереглися.

З прийняттям у 980 році християнства у Київській державі розгортається будівництво кам'яних церков. Через відсутність власних майстрів залучаються греки. Тому перші руські храми мали яскраво виражені ознаки візантійського типу храму. Ці ознаки поєднувалися з місцевими архітектурними традиціями дерев'яного храмового будівництва.

Перша кам'яна церква Русі. Збудована в часи Володимира Великого на Старокиївській горі у X ст. грецькими майстрами. Класичний хрестово-

купольний храм візантійського типу з трьома нефами. Місцеві традиції прослідковуються слабко.

Найбільший храм Київської Русі. Збудований за князя Ярослава Мудрого у середині XI ст. руськими зодчими з широким використанням вітчизняних мистецьких традицій. Грандіозна споруда хрестово-купольної будови, яка мала 5 нефів і 13 куполів. З трьох боків оточений відкритими галереями. Куполи храму утворюють своєрідний шатер, що піднімається знизу вгору до велетенського центрального куполу.

З кінця XI ст. починається відхід від грандіозних форм у побудові церков. Основним типом стає кубічний шести-, а згодом чотирьохстовпний однокупольний храм. Формуються регіональні архітектурні школи.

Київська школа

Церква Успіння Богородиці на Подолі (XII ст.).

Класична шестистовпна кубічна споруда.

Чернігівська школа

П'ятницька церква в Чернігові (кінець XII ст.).

Тут окрім візантійського, який ще домінує, прослідковується також романський вплив із Західної Європи.

Література

1. Губарев В. К. Історія України: Довідник школяра і студента. – Донецьк: ТОВ ВКФ “БАО”, 2004. – 624 с. **2.** Історія світової та української культури: Підр. для вищих закл. освіти / В. А. Греченко, І. В. Чорний, В. А. Кушнерук, В. А. Режко. – К.: Літера ЛТД, 2006. – 480 с. **3. Свідерський Ю. Ю.,** Ладиченко Т. В., Романишин Н. Ю. Історія України: Підруч. для 7 кл. – К.: Грамота, 2007. – 272 с.: іл. **4.** Українська культура: лекції за редакцією Дмитра Антоновича / Упоряд. С. В. Ульяновська. – К.: Либідь, 1993. – 592 с.; іл.

НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРИОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ

Голик А. О.

Науковий керівник Ратушна Т.М.

Кремінське обласне медичне училище

ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ О. П. ДОВЖЕНКА

Робота присвячена 120-річчю від дня народження митця.

Актуальність теми визначається пильною увагою суспільства до свого минулого, до відновлення історичної справедливості, вивчення невідомих сторінок у суспільному і мистецькому житті не лише держави, але й в творчих біографіях найкращих її представників.

Мета роботи: переглядаючи життєвий і творчий шлях О. Довженка, розкрити ще одну грань митця - педагогічну діяльність; осмислити його педагогічний доробок, принципи, на яких базувалася система навчання Олександра Петровича; показати значення педагогічного досвіду Довженка для сучасності.

Багато десятиліть існувала думка, що О.П.Довженко зумів виразити себе як режисер і сценарист, але тільки наприкінці життя почав передавати власний досвід учням у Всесоюзному державному інституті кінематографії (ВДК). Розбудова Української держави та розсекречення величезного масиву архівних документів дозволяє змінити стереотипність мислення, звільнити від шарів цензури сторінки творчої і педагогічної біографії митця.

Незважаючи на велику кількість дослідницької та мемуарної літератури, присвяченої О.П.Довженку, можна відзначити, що педагогічна діяльність митця висвітлена лише частково і охоплює лише сорокові-п'ятидесяті роки.

Тернистим був шлях Довженка – педагога. Після закінчення Глухівського вчительського інституту Олександр Петрович вчителює в Житомирі, Києві. Викладає фізику, географію, природознавство, історію, навіть гімнастику. Мріє про університетську освіту, про академію мистецтв, бо вже відчув потяг до малярства... Дозволимо собі вважати, що вступ до вчительського інституту не був випадковістю. І хай викладання в гімназіях та школах не приносило майбутньому кіномитцеві повного творчого задоволення, оскільки він вирушив шукати своєї реалізації на інших теренах, однак, прагнення поділитися знаннями, досвідом лишається у Олександра Петровича назавжди.

Оволодівши професією кінорежисера, він, вже уславлений і знеславлений автор «Землі», охоче прийме запрошення викладати у щойно відкритому в Києві кіноінституті. Та попри прагнення Олександра Петровича працювати з молоддю, попри щире бажання майбутніх режисерів навчатися майстерності у автора «Землі», все завершилося лише вступною лекцією, яка справила на студентів незабутнє враження і лишилося дороговказом на довгі роки творчої праці.

У травні 1935 року Олександр Довженко відкриває в Києві, куди він приїхав з Москви для «вивчення матеріалів, пов'язаних з життям і діяльністю М. Щорса», власну майстерню.

Це одна з найменш досліджених сторінок педагогічної діяльності Олександра Петровича. І разом з тим, на нашу думку, одна з найпринциповіших. Судячи зі свідчень тих, кому випало стати студентами цієї групи, здається незаперечним, що Довженко надзвичайно відповідально і серйозно поставився до цієї роботи.

Він значну увагу приділяє методиці викладання професії, зважаючи на те, що у більшості своїй, його слухачів ж працювали з фаху, хоч і як театральні режисери. Зважаючи на це, Довженко шукає особливий підхід до такої аудиторії. Оскільки режисери-лаборанти були людьми з вищою освітою і досвідом самостійної творчої практики, Довженко планував приділяти багато часу їхній самоосвіті, однією із складових якої було так зване “ходіння в народ”, щодо помагало учням набувати життєвих вражень, потрібних для створення власних сценаріїв.

У своїй педагогічній діяльності О. Довженко був новатором, використовував нетрадиційну методику викладання:

- проводив неофіційні лекції-прогулянки Києвом зі студентами КДІКу, КДТІ;
- детально розробляв педагогічні концепції та втілював її в життя під час викладання у РЛККФ;
- ретельно розробляв та частково впроваджував у життя майстер-класи під час підготовки до зйомок “Тараса Бульби” безпосередньо на знімальному майданчику, у переглядовому залі та за монтажним столом;
- керував творчою школою кіноакторів (ШКККС);
- безкоштовно навчав у вільний час у кабінеті власної квартири студентів КДІКу, ВДІКу;
- проводив заняття з “індивідуальними” учнями з курсу кінорежисури (у разі необхідності, де які з них навіть жили в оселі вчителя).

ВеликішарипедагогічноїспадщиниО.П.Довженкавнаслідокрізнихобставин булинедоступними для мистецтвознавців. Багато сторінок педагогічної діяльності митця і до сьогодні є “білими плямами” історії кіно України, а низку її аспектів досліджено лише епізодично.

Зважаючи на вище наведені критерії оцінки актуальності теми, можна стверджувати, що вивчення педагогічного доробку О.П.Довженка має важливе значення для розвитку сучасної освіти, кінознавства та культурології.

Література

1. Довженко О. П. Твори: В 5 -ти томах. Т. I. — К.: Дніпро, 1983. — С.450.
2. Олександр Довженко. Літопис життя. Фільми. Малюнки. Задуми. — К.: 1994. — С.27.
3. Уроки Александра Довженко : Сб. статей. — К.: Мистецтво, 1982. — С.

184. 4. Левчук Т.В. Тому що люблю: Спогади кінорежисера. — К.: Мистецтво, 1987. — 200 с.

Дідович М.С.

Науковий керівник Сидоренко Н.М.

Відокремлений підрозділ «Лисичанський педагогічний коледж
Луганського національного університету імені Тараса Шевченка»

**НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО
ВІКУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА**

В статті піднімаються питання особливостей національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку. Глобалізаційні процеси, що характеризують життя сучасного цивілізованого світу, актуалізують проблеми національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку, як в нашій державі, так і за її межами. За даними статистики в Україні поширюються міжнаціональні шлюби, в яких діти виховуються, як мінімум у двох виховних системах різних (або споріднених) культур. Дитина розвивається у процесі пізнання - себе, світу, тих людей, що знаходяться в її близькому чи далекому просторі. Найпершими вихователями дитини є її батьки, які в ідеалі мають прагнути до щасливого й здорового родинного життя, спільності інтересів з власними дітьми.

Як стверджують сучасні науковці, виховувати - означає бути відповідальним за життя та долю дитини і творити в сім'ї щасливу особистість. Особливо актуалізуються ці завдання в міжнаціональних сім'ях. Адже відомо, що національність включає територію, історію, мову, культуру, традиції, побут, звичаї, тому народжена в такій родині дитина стає, по суті, громадянином двічі.

Свого часу К. Д. Ушинський зазначав «У кожного народу своя особлива національна система виховання. Як не можна жити за взірцем іншого народу. точно так само не можна виховувати за чужою педагогічною системою.» [1, с.21].Так історично склалося, що вихованням дитини в сім'ї опікується жінка. Родина така, яка в ній жінка: благополучна, усміхнена, добра, милосердна. Тому на жінку в сім'ї покладається задача ввести дитину в культуру материнську і батьківську: капілярним способом - давати дитині інформацію, про державу з якої вона народилась. Мудрі батьки, понад усе - мати, мають шанувати культуру свого народу, традиції, педагогічну мудрість і культуру сімейного спілкування. Василь Сухомлинський, педагогічні настанови якого перекладено на багато мов світу, наголошував, що «без батьківської мудрості немає виховної сили сім'ї. Батьківська мудрість стає духовним надбанням дітей, сімейні стосунки, побудовані на громадянському обов'язку, відповідальності, мудрій любові й вимогливій мудрості батька та матері, самі стають величезною виховною силою. Але ця сила йде від батьків, у них - її коріння та джерело» [2, с.178].Процес спілкування з власною дитиною - складне мистецтво. І власне питання виховання дитини громадянином певної держави є предметом

обговорення й домовленості дорослих людей, батьків. Саме вони створюють для дитини той унікальний культурно-духовний простір. Дитина в такій родині має можливість залучитися до високого народного мистецтва, звичаїв, традицій.

Найперше, що зближує членів родини - це любов і взаєморозуміння. Батьки, як вихователі, мають володіти вміннями передбачити і прогнозувати події сімейного життя та поведінки дитини.

Дитина, виховуючись в родині, відчуває захищеність, добро, любов, тепло. Там вона дізнається про своє «родове дерево», про своїх предків, чує історії їхнього життя, риси характеру, захоплення, заслуги перед родиною та Батьківщиною. Так, поняття «громадянин» наповнюється конкретним змістом.

Стверджується педагогічний висновок, зроблений ще Мішелем Монтенем: «Тому, хто не осягнув науки добра, будь - яка інша наука завдає лише шкоди» [3,с.110]. Любов сім'ї супроводжує дитину протягом життя, допомагає певніше вступати в життя. Сім'я для дитини виступає своєрідним неусвідомленим відчуттям Батьківщини. Батьківський дім, родинне оточення, навколишня природа - це яскраві враження, що залишають в душі дитини помітний слід і формують любов до Батьківщини.

В. О. Сухомлинський у книзі «Як виховати справжню людину» писав: «Любов до Вітчизни і любов до людей - це два швидких потоки, які, зливаючись, утворюють могутню річку патріотизму» [1,с.178].

Родина має розвивати й культивувати такі риси й якості особистості, як:

- повага й шанобливе ставлення до батьків, сім'ї, родини, готовність до взаємодопомоги;
- шанування культу предків, традицій і звичаїв народу;
- розуміння і відчуття духовної єдності поколінь, повага до жінки-матері, культури та історії рідного народу;
- всебічний і гармонійний розвиток особистості, готовність до розумової та фізичної праці.

Важливо, щоб батьки не забували педагогічних порад видатного педагога Василя Олександровича Сухомлинського: «Дитячі роки - той вік, який ми вважаємо віком безтурботної радості, гри, казки, - це джерела життєвого ідеалу. Саме в цей час закладаються корені громадянськості. Від того, що відкрилося дитині в навколишньому світі в роки дитинства, що обурило й примусило плакати - не від особистої образи, а від переживання за долі інших людей, - від цього залежить, яким громадянином буде наш вихованець».

Література

1. Сухомлинський В. О. Батьківська педагогіка. - К., 1979. 2. Сухомлинський В. О. Вибрані твори. - Т. 2. 3. Монтень М. Опыты. - Гл. 25. О педантизме. - М., 1991.

Кашєєва А. О.

Науковий керівник Крошка С.А.

Відокремлений підрозділ «Лисичанський педагогічний коледж
Луганського національного університету імені Тараса Шевченка»

**АКЦЕНТИ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ У
ЛИСИЧАНЬСЬКОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ КОЛЕДЖІ**

Сучасний зміст виховання учнівської молоді в Україні – це науково обґрунтована система загальнокультурних і громадянських цінностей та відповідна сукупність соціально значущих якостей особистості, що характеризують її ставлення до суспільства і держави. Система цінностей і якостей особистості розвивається і виявляється через її власне ставлення. Ціннісне ставлення особистості до суспільства і держави виявляється у патріотизмі.

Патріотизм – любов до Батьківщини, до свого народу, одне із найглибших почуттів, розвинутих і закріплених багатовіковими традиціями країни і народу [3, с. 5].

Основою національно-патріотичного виховання студентів є формування патріотичних поглядів і переконань, які розвиваються та закріплюються у процесі їх навчально-пізнавальної та суспільно корисної діяльності.

Національно-патріотичне виховання – процес вироблення в особистості чіткого уявлення про закономірності розвитку патріотичних ідей, розуміння ролі історичних знань про свою країну, про свій народ, його традиції та звичаї, вироблення стійких патріотичних переконань та умінь відстоювати їх в умовах реальної дійсності.

Творчим колективом викладачів Лисичанського педагогічного коледжу розроблена Концепція національно-патріотичного виховання «Молода людина – патріот України» на період 2015-2018 р.р. (підставі наказу МОН України № 1453/716/997 «Про Програму патріотичного виховання учнівської та студентської молоді в навчальних закладах України»; наказу МОН України № 1/9-376 «Про методичні рекомендації з питань організації виховної роботи у навчальних закладах у 2014/2015 навчальному році»; Концепції національно-патріотичного виховання молоді № 3754/981/538/49). Концепція складається із загальних положень, мети та завдань, принципів та напрямків патріотичного виховання, форм та методів роботи.

Програма реалізації концепції включає: систематизацію та оформлення нормативно-правової бази з національно-патріотичного виховання, функціонування інтелектуального дебатного клубу як засобу розвитку у студентів критичного мислення та формування навичок аргументованого висловлювання, діяльність центру саногенного мислення як важливої підвалини впровадження системи підготовчих та профілактичних дій, спрямованих на запобігання у студентів негативних звичок, рис характеру, проявів асоціальної

поведінки; організацію педагогічної просвіти батьків з використанням сучасних форм і методів; активізацію діяльності органів студентського самоврядування щодо співпраці з обласними та всеукраїнськими громадськими організаціями (зокрема «Студентське братство»); визначення змісту полікультурного середовища як умови виховання сучасного громадянина (створення розгалуженої діяльності Молодіжного Медіа.центру), проведення інформаційно-просвітницьких годин(ІПГ) з використанням методики «занурення в національну культуру», дослідницька діяльність студентів з вивченням традицій історії, культури; популяризації молодіжного внутрішнього туризму, популяризації пам'яток української історії, культури та природи; забезпечення проведення заходів спортивної підготовки, спрямованих на утвердження здорового способу життя молодих громадян; інформаційне забезпечення національно-патріотичного виховання молоді через використання світової мережі медіа.простору; започаткування діяльності пошукового загону з подальшим розміщенням матеріалів у Музейному комплексі навчального закладу; доповнення тематики науково-дослідної роботи студентів в аспекті національно-патріотичного виховання; внесення змін до програм навчальних дисциплін, спрямованих на висвітлення державотворчих процесів, героїчного минулого українського народу, його внеску у скарбницю світової культури; планування роботи навчально-методичного кабінету щодо проведення наукових форумів, конференцій, семінарів, наукових публікацій з урахуванням проблеми національно-патріотичного виховання молоді.

На головній сторінці сайту створений розділ «Акценти національно-патріотичного виховання», який наповнений змістовним контентом щодо даної проблеми: Концепція «Молода людина – патріот України», нормативно-правова база, відеотека, фото заходів національно-патріотичного спрямування тощо.

Постійно оновлюється портфоліо методичними та відео матеріалами стосовно національно-патріотичного виховання. Викладачі та студенти можуть використовувати матеріал під час проведення ІПГ та коледжанських заходів. Зміст запланованих заходів передбачає пропагування ідей цілісної держави та єдності її народу шляхом участі у міському заході «Моя єдина Україна», моніторингу рівня сформованості громадянських компетенцій у студентському середовищі, що передбачає розгорнуте анкетування, тестування та інтерв'ювання студентів.

Використання сучасних підходів до технології формування патріотичних рис особистості передбачає пізнання студентами не тільки навколишнього середовища, але й себе, своєї свідомості.

Література

- 1. Бех І., Чорна К.** Програма патріотичного виховання дітей та учнівської молоді // Світ виховання. – 2007. – № 1 (20). – С. 23-34. **2. Гнатюк В.** Національне виховання як складова у побудові громадянського суспільства //

Світ виховання. – 2004. – №1. – С. 33-36. 3. Дубина М., Руденко Ю. Патріотичне виховання молоді // Освіта України. – 2006. – № 8. – С. 5.

Козленко В.А.

Науковий керівник Гудкова И.В.

Лисичанський орден Трудового Червоного Прапора гірничий технікум
ЛИСИЧАНСК В ГОДЫ СОВЕТСКО - ГЕРМАНСКОЙ ВОЙНЫ
1941-1945ГГ.

22 июня 1941 года началась война. В октябре 1941 года линия фронта приблизилась к городу Лисичанску. Немцы заняли поселок Малорязанцево, ворвались на окраины поселка Лисичанского стеклозавода. Благодаря героизму и мужеству защитников Лисичанска фронт на некоторое время стабилизировался на подступах к Лисичанску по линии Попасная — Николаевка — Чубаровка.

После продолжительных упорных боев 10 июля 1942 года наши части вынуждены были оставить Лисичанск. Много бойцов полегло здесь, известных и безымянных. В городе был установлен режим фашистского террора. Немецкий комендант Лисичанска требовал от жителей о всех «подозрительных лицах» сообщать в полицию или ближайшую воинскую часть. В пятом пункте приказа говорилось, что «лица, укрывающие партизан и бандитов, будут расстреляны, а их семьи отправлены в штрафные лагеря. С первых дней оккупации начались аресты и казни мирных граждан. Сотни людей были расстреляны и брошены в шурф шахты «Черноморка». В районе шахты имени Войкова фашисты устроили лагерь для военнопленных.

Но город не покорился. Он мстил врагу. Утром 30 августа 1942 года немецкий эшелон, груженный оборудованием, предназначенным для восстановления содового завода и ГРЭС, подорвался на mine. Жители города, рискуя жизнью, спасали попавших в плен или раненых воинов.

На территории Лисичанского и соседних районов действовал партизанский отряд Я. И. Сиворонова. В городе было создано несколько патриотических подпольных групп, боровшихся против оккупантов. При отступлении наших войск в Лисичанске была оставлена группа партизан-подпольщиков для подрывной работы. Однако вскоре ее выследили и схватили фашисты. Участники группы Е. И. Гарькавый, И. К. Елизаров и другие были расстреляны,

В районе Лисичанского стеклозавода была создана подпольная группа, около 20 человек, в которую входили бывший начальник резного цеха стеклозавода М. Русецкий, директор восьмилетней школы И. Ф. Сачек, рабочий шахты «Черноморка» В. Н. Чумаков, работница содового завода А. Куринная и многие другие. Ее возглавлял старший лейтенант Николай Непомнящий, бежавший из фашистского плена. Все они отдали свои жизни за свободу и

счастье нашей Родины. Последний бой участников этой группы с фашистами произошел в январе 1943 года в Черноморском тупике

В конце января 1943 года, незадолго до освобождения, оккупанты ночью в Дурном яру расстреляли около 200 жителей города, среди которых было много подростков. Используя Северский Донец в качестве естественной преграды против наступающих советских войск, фашистское командование превратило города Лисичанск, Верхнее, Пролетарск, поселки Привольное и Новодружеск в опорные пункты с системой долговременных оборонительных сооружений, минными полями, проволочными заграждениями. 6 февраля 1943 года советские войска освободили город от фашистов, однако менее чем через месяц, 3 марта, вынуждены были снова его оставить. На полгода линия фронта установилась вдоль Северского Донца, и Лисичанск оказался во фронтовой полосе. Со всех улиц, прилегающих к Донцу, люди были выселены, а их дома приспособлены захватчиками для обороны. Несмотря на это, 5 мая 1943 года подразделения 59-й и 78-й стрелковых дивизий после сильных боев овладели поселком Привольное, создав плацдарм на правом берегу Северского Донца, «Привольнянский плацдарм».

После разгрома немецко-фашистских войск на Курской дуге создались благоприятные условия для освобождения Донбасса. 2 сентября части 279-й стрелковой дивизии под командованием генерал-майора В. С. Потапенко, преодолевая упорное сопротивление врага, овладели городами Верхнее, Лисичанск, Пролетарск и поселком Новодружеск.

Вернувшиеся в город советские люди повсюду видели развалины и пепелища — следы «хозяйничанья» оккупантов. Общая сумма ущерба, нанесенного Лисичанскому району немецко-фашистскими захватчиками, составила 1 миллиард 91 миллион 499 тысяч рублей. Населенные пункты обезлюдели, пришли в запустение. Фашисты угнали в Германию 2314 человек, 470 мирных граждан расстреляли. Только на улице Донецкой после освобождения Лисичанска было обнаружено 27 трупов жителей, расстрелянных гитлеровцами перед отступлением.

Тысячи лисичан сражались на фронтах Великой Отечественной войны. В борьбе с фашистскими захватчиками они проявили героизм и мужество.

Литература

1. В. Подов. История города Лисичанска. «Альма-Матер»- Луганск с. 536. **2.** Лисичанск: люди и уголь. – Луганск 2001. – с. 264. **3. С. О. Блиндченко.** Лисичанск, лица, характеры, судьбы.– Лисичанск, 2008.- с. 144.

Мисова Д.О.

Науковий керівник Гарбузюк Т.В.

Відокремлений підрозділ «Лисичанський педагогічний коледж
Луганського національного університету імені Тараса Шевченка»

**НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ЗАСОБАМИ
КОБЗАРСЬКОГО МИСТЕЦТВА**

Збереження і впровадження народної пісні як складової сучасної української культури в духовне життя суспільства є невідкладним завданням державної ваги.

Світ пісенної культури українського народу безмежний. Це скарбниця людської духовності, що полонить почуття, розум і серце. В українській пісні відтворюється світогляд народу, його морально-етичні та естетичні цінності, педагогічний геній, багатотисячолітній досвід виховання підрастаючих поколінь у душі високої духовності та моралі. Тому українська народна пісня має стати основою музичного матеріалу, що використовується на уроках музики в загальноосвітніх школах.

Мистецтво – джерело духовного розвитку та вдосконалення особистості. Його вплив на людину невичерпний за своїм багатством та універсальністю, адже воно діє на психічну діяльність, формує та розвиває почуття, волю, потреби, поведінку, моральні та естетичні ідеали, творче мислення, науковий світогляд. У цьому контексті доречно нагадати слова видатного педагога В. Сухомлинського: «Мистецтво – це час і простір, в якому живе краса людського духу. Як гімнастика випрямляє тіло, так мистецтво випрямляє душу. Пізнаючи цінності мистецтва, людина пізнає людське в людині, підносить себе до прекрасного, переживає насолоду» [1, 544].

Важливим і вельми впливовим засобом виховання у народній педагогіці була і є кобзарська творчість. Кобзарство – унікальне мистецьке явище, що засвідчує особливу пісенність та волелюбність нашого народу. Витоки його сягають глибини століть. Ще в XI ст. на фресках Софійського собору зображено народного співця з кобзою в руках. Найбільшого значення кобзарство набуло з виникненням Запорозької Січі в XV — XVI ст. Найвідомішими кобзарями XIX ст. є Остап Вересай, Михайло Кравченко, Федір Грищенко-Холодний, Гнат Хоткевич, Федір Кушнерик, Гнат Гончаренко, Андрій Шуг.

Кобзарі виступали авторами, творцями пісень і дум, котрі й понині викликають наше захоплення. Вони закликали людей до боротьби, самі брали участь у битвах. Героями творів кобзарів ставали улюблені в народі історичні постаті: Самійло Кішка, Байда, Маруся Богуславка, Богдан Хмельницький, Петро Сагайдачний, Петро Дорошенко, Іван Богун... Кобзарі завжди прославляли бойові походи Війська Запорозького, а козаки над усе любили пісню [2, с.13-16].

Кобзарські пісні, насичені високими вселюдськими пориваннями, відображають певні історичні події, битви, походи, страждання й горе народу, оспівують історичних осіб, різні сторони життя тогочасного суспільства.

На сучасному етапі, в умовах незалежної України, кобзарське мистецтво набуває важливого значення в духовному відродженні держави. Залучення дітей до безпосередньої участі в ансамблях бандуристів є важливим засобом їх виховання. У дітей розвивається естетичний смак, національна самосвідомість, образне мислення і фантазія, любов до музики. У ХХ-ХХІст. Українські кобзарі продовжують традиції своїх славних попередників. У репертуарі А. Бобиря, Ф. Жарка, С. Гнилокваса, В. Перепелюка, а пізніше — П. Супруна, В. Лісовода, В. Єсіпка, В. Горбатука, М. Литвина, В. Литвина, В. Кушпета та інших оживають старовинні думи, історичні пісні, а також властиві кобзарству народні ліричні, жартівливі і танцювальні мелодії. Можна назвати десятки імен кобзарів та лірників, які працюють в народній традиційній манері.

Слід пам'ятати, що «національна культура, діючи як природний фактор, зберігає і накопичує енергію своєї нації. Відрив же від своєї геокультури не тільки сприяє прилученню до чужої культури, але й призводить до відтоку національної енергії на користь іншого етносу» [3, с. 16].

Кобзарське життя і його мистецтво залишило глибокий слід у творчості українських письменників. З особливою теплотою і ніжністю оспівав кобзарську долю у своїх численних поетичних і прозових творах Т. Г. Шевченко, а його «Кобзар» став найкращим пам'ятником геніального поета всьому українському кобзарству.

Кобзарство – унікальне явища української культури. Кобзарі – носії духовного генофонду народу, пробуджувачі національної свідомості.

ХХІ століття внесло свої корективи, і думи як жанр змінили своє значення. Вони являють і науковий інтерес, і є складовою культури нації. Та не перевелись ще кобзарі, які співають старі і нові пісні. Зараз знову звучить кобза, ліра, бандура. У них мудрість і душа народу. Для нас їх зберегли кобзарі.

Література

1. Сухомлинський В.О. Вибрані твори: В 5-ти т. – К.: Рад. школа, 1977. – Т. 3. – С. 544.
2. Лавров Ф. Г. Українські народні співці-кобзарі. – К., 1970.
3. Грица С. Й. Фольклор у просторі та часі. Вибрані статті. – Тернопіль: Астон, 2000. – 228 с.

Інформаційні джерела

1. <http://kobzarstvo.com/>

Нікіфорук Д. О.

Науковий керівник Кошелева О.Б.

Кремінське обласне медичне училище

ТЕМА ВІЙНИ В МАЛІЙ ПРОЗІ О.П.ДОВЖЕНКА

Актуальність дослідження. Сучасний процес національного відродження, викликаний змінами в суспільно-політичному житті українського народу, зумовив необхідність нового прочитання та ґрунтовного, кваліфікованого аналізу художнього доробку письменників, які творили в умовах тоталітарної системи.

Ретельного переосмислення, неупередженого об'єктивного аналізу з урахуванням глибоких суперечностей епохи потребує й багатогранна творчість одного з найвидатніших митців ХХ-го століття, українського письменника ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА (1894-1956).

Нами здійснено спробу цілісного огляду малої прози О.Довженка періоду Великої вітчизняної війни, об'єктивнішого аналізу його оповідань і новел, які відбивають глибоке розуміння автором суперечностей, протиріч своєї епохи.

Об'єктом аналізу в роботі є творчий доробок О. Довженка періоду Великої вітчизняної війни, який розглядається в контексті тоталітарної епохи.

Предметом вивчення є щоденникові записи та оповідання, написані протягом воєнних та перших повоєнних років: «Мати», «Ніч перед боєм», «Стій, смерть, зупинись!», «Воля до життя», «На колючому дроті», «Відступник», «Незабутнє».

Мета дослідження:

- 1) дослідити літературну спадщину О. Довженка (малу прозу воєнної пори);
- 2) з'ясувати своєрідність, проблематику художньої прози письменника воєнного періоду, особливості художнього трактування О. Довженком проблем історичної пам'яті, гуманізму;
- 3) підкреслити особливості творчого стилю;
- 4) виховувати інтерес до подій минулого, повагу до людини, почуття патріотизму, пам'ять про тих, хто ціною свого життя завоював мирне небо над головою.

В історії української національної літератури творча спадщина Довженка періоду війни являє собою вартісне мистецьке явище. Приступивши до письменницької діяльності вже зрілим художником, визнаним майстром кінематографа, Довженко протягом чотирьох воєнних років створив значний літературний доробок, який засвідчує його яскравий талант письменника, художню і світоглядну еволюції митця.

Глибокою і тверезою оцінкою суворої дійсності, по-новаторськи оригінальною проблематикою, сміливими передбаченнями, виразним національним колоритом, гуманізмом естетичних принципів, зухвалими

мистецькими пошуками з орієнтацією на європейську духовну спадщину митець усіяло тучній протистояв герметизації літератури. Твори письменника доступні, глибокі, цікаві, повчальні, сповнені патріотизму. Вони вчать любити і цінувати життя, захищати мир, свою землю, своїх рідних. Показують трагізм і безглуздість війни, її жахливі наслідки і закликають боротися за мир.

Онищенко А. С.

Науковий керівник Мурсамітова І.А.

Відокремлений підрозділ «Лисичанський педагогічний коледж

Луганського національного університету імені Тараса Шевченка»

**ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ЯК СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОГО
ВИХОВАННЯ МОЛОДІ**

Історична можливість нашого народу розбудувати власну державу (що стало можливим після розпаду Радянського Союзу) зумовлює потребу глибинної перебудови системи виховання в напрямі створення саме національного виховання. Воно повинно бути глибоко просякнуте національним духом — не від почуття ненависті й ворожості щодо сусідів, а від любові до рідної землі.

Національне виховання передбачає визнання національних вартостей як визначальних. До них належать: українська ідея, що втілює в собі прагнення до державності та соборності, патріотизм і готовність до самопожертви у випадку потреби захисту Батьківщини, почуття національної самопошани і гідності, історична пам'ять, повага до державних та національних символів та до Гімну України, любов до рідної культури, мови, національних свят і традицій, повага до Конституції України і до обраних демократично владних чинників, орієнтація власних зусиль на розбудову Української держави та прагнення побудувати справедливий державний устрій, протидія антиукраїнській ідеології, прагнення до розвитку духовного життя українців тощо.

Як зазначав видатний український педагог Яким Ярема: «Держава сама себе засудила б на смерть, якби відмовилася від державно - громадянського виховання молоді та передала те виховання тим, що поруч або, частіше, проти держави схотіли б молодь виховувати...» [1, с. 17].

Українська педагогіка серця в перші роки нашої незалежності дала помітні сонцелюбні пагони, бо вона почала орієнтуватися на вічні цінності й відповідати ментальності українського народу, його національному характеру і світогляду. На нашу думку, дуже цінними є праці академіка АПН України М. Стельмаховича, професора О.Вишневецького, які розвивають педагогіку серця, педагогіку віри у вічні цінності, високі національні ідеали.

Історія вітчизняної і зарубіжної педагогічної думки переконливо свідчить про те, що вагомі результати у вихованні школярів досягаються тоді, коли в ньому домінують найвищі моральні цінності — любов до Бога, Батьківщини і

рідного народу, але такі здобутки науки, світового досвіду законодавство України про освіту і виховання ще повністю не враховує.

Кожна людина, як і кожна нація, розвиваються у просторі й часі. І те, куди вони рухатимуться у перспективі, задається лінією їхнього розвитку в минулому. Якщо бачення цієї лінії немає, то людину чи націю можна легко скерувати куди завгодно. Якщо ж таке усвідомлення є, якщо воно стійке, то всупереч труднощам і людина, і нація розвиватимуться в продовження заданого історією напрямку, своєю історичною дорогою. Так діє національна (історична) пам'ять. Отже, стає зрозумілим, чому так наполегливо нас її позбавляли і чому повернення історичної пам'яті — справа неабиякої ваги для долі нації. До чинників відновлення історичної пам'яті належить усе, що відбиває історичний шлях нашого народу, його боротьбу за волю аж до сьогодення, його злети і поневіряння в ярмі чужинських народів. Таку інформацію в школі несуть історія, література, народна творчість, музичне і малярське мистецтво, історія культури тощо. Простежується пряма закономірність виховання: чим глибше проникнення молоді в скарбницю матеріальної і духовної культури Батьківщини, осмислення нею найвищих досягнень своєї нації, тим глибші патріотичні почуття.

Велике значення у відновленні почуття національної гідності має розширення сфери застосування української мови як повноцінного засобу наукового спілкування, перехід до неї у сфері інформатики та викладання технічних наук у вищій школі.

Результати першого Всеукраїнського перепису населення 2001 р. засвідчують, що частка як власне етнічних українців, так і тих, хто визнає українську мову рідною, у населенні держави значно зросла порівняно з результатами останнього „радянського” перепису 1989 р. (77,8 проти 72,7% та 67,5 проти 64,7%, відповідно) [3].

Навіть російськомовна молодь наших східних регіонів, яка виросла вже у пострадянський період, нині вважає себе громадянами саме Української держави, спокійно визнаючи „своїми” синьо-жовтий стяг, тризуб та гімн, які ще їх батьками могли сприйматися вкрай вороже.

Отже, спрямованість патріотичного виховання на загальний особистісний розвиток дитини, його неперервність у педагогічному процесі, багатоманітність напрямів і методів вимагає високої професійної та моральної культури вихователя, маністичної спрямованості його педагогічної діяльності, вміння розуміти дитину і діяти спільно з нею. Результатом такої роботи може стати вищий рівень моральної вихованості учнів — здатність до морального самовдосконалення, усвідомлена потреба в ньому.

Література

1. Всеукраїнський перепис населення 2001. – <http://www.ukrcensus.gov.ua/>
2. Матеріали III Архієпархіального Собору Львівської Архієпархії Української Греко-Католицької Церкви "Ісус Христос – джерело відродження українського

народу" – www.ugcc.org.ua/ukr/church_in_action/sobor/eparchial/lviv/resolution2/
3. Національно-патріотичне виховання дітей та учнівської молоді міста Біла Церква. – <https://sites.google.com/site/patrioticnevihovannaditej/> 4. **Ярема Я.** Українська духовність в її культурно-історичних виявах // Перший Педагогічний Конгрес у Львові (1935 р.): тези, висловлювання, ідеї (до 70-річчя з часу проведення). – Львів: ЛНУ, 2005. – С. 17 – 18.

Позирасва Д.В.

Науковий керівник Гуцкало О. О.

Відокремлений підрозділ «Лисичанський педагогічний коледж

Луганського національного університету імені Тараса Шевченка»

**ВИХОВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ УЧНІВ
ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЗАСОБАМИ НАРОДНОЇ ПЕДАГОГІКИ**

В Україні історично склалося так, що вихованню дітей приділялась величезна увага. Мудрий український народ каже: «Виховуй дитя, доки воно поперек лавки лежить». А це означає, що вихованням дитини слід займатися від дня її народження, щоб потім не було пізно. Виховати людину-громадянина, якій притаманні усі громадянські чесноти, а саме: чесність, порядність, доброта, працелюбство, сміливість, патріотизм, людяність, сумління, відповідальність, вимогливість та інші позитивні риси характеру завжди в українців було справою честі кожного батька-матері та кожного педагога.

Тому в роботі з дітьми молодшого шкільного віку слід спиратися на народну мудрість, на народну педагогіку, яка співзвучна з основним напрямком громадянського виховання й спрямована на розвиток патріотизму, національної свідомості, працелюбства, фізичного вдосконалення, дбайливого ставлення до природи, розвиток моральності та духовності, виховання культури поведінки.

Основним напрямком виховання є громадянське виховання – формування громадянськості як інтегрованої якості особистості, що дає людині відчуття себе морально, соціально і юридично захищеною. Покликане воно також виховувати у дитини високі моральні ідеали, почуття любові до Батьківщини, потребу у служінні їй. Структура процесу виховання передбачає: оволодіння знаннями, нормами і правилами поведінки; формування почуттів (стійких емоційних відносин людини до явищ дійсності); формування переконань (інтелектуально-емоційного ставлення суб'єкта до будь-якого знання); формування умінь та навичок поведінки. У Державній національній програмі зазначено: «Головна мета національного виховання – набуття молодим поколінням соціального досвіду, успадкування духовних надбань українського народу, досягнення високої культури міжнаціональних взаємин, формування у молоді незалежно від національної належності особистісних рис громадян Української держави, розвиненої духовності, фізичної досконалості, моральної, художньо-естетичної, правової, трудової, екологічної культури» [1, с. 56].

Багато видатних українських педагогів працювали над цим питанням і розробляли свої системи виховання. Так, Софія Русова розробила у свій час оригінальну концепцію національного виховання. В основі її виховної системи лежить ідея формування в дітей національної свідомості і самосвідомості, самоповаги і гідності. «Сучасне виховання ґрунтується на психології дитини, вимагає більш за все розвитку волі, розвитку активності та самодіяльності. Громадянство й держава також вимагають від людини більш за все твердої волі та самостійної діяльності». Основну роль у вихованні дитини Софія Русова відводила ще й трудовому вихованню, фізичному вдосконаленню та естетичному вихованню дітей.

Виховання – це двосторонній процес, де в тісній взаємодії знаходяться двоє людей – вихованець і вихователь. Народна педагогіка стверджує, що добрий вихователь той, який вимогливо і з розумінням ставиться до вихованця («Гни дерево, поки молоде, учи дітей, поки малі», «Розумний батько спитати сина не соромиться»). Вимагати, значить поважати, довіряти, піклуватися про дитину, про її життя сьогодні і в майбутньому. Вважається найдоцільнішим такий стиль взаємин вихователя і вихованця, який ґрунтується на повазі і довірі, коли вихователь підтримує почуття власної гідності дитини, розвиває ініціативу, активність, спонукає до позитивних вчинків, утверджує відповідальність за власну поведінку і вчинки [2,с. 47].

Практика народного виховання визнає найкращим такий стиль взаємин з дітьми, який не придушує, а збуджує їхні сили, розвиває самостійність, інтерес, ініціативу, активність, викликає захоплення, бажання, утверджує особисту відповідальність за свою поведінку. Саме таку роботу вчитель і повинен проводити з учнями молодших класів, щоб будити ініціативу, викликати активність, розвивати творчість. Малі діти і самі дуже активні, але ця активність не завжди спрямована в правильне русло і часто виливається лише в рухову активність. А малій дитині треба прищепити вміння активно мислити, спрямувати її на певну роботу, на бажання допомагати старшим, щось цікаве робити, виконувати певні доручення. Це сприяє формуванню особистої відповідальності за доручену справу. Адже українська народна педагогіка починалася завжди з залучення дітей до роботи. Бо свідомий громадянин – це фізично досконала особистість, що досягається завдяки участі у продуктивній праці, яка сприяє загартуванню організму, його повному і всебічному розвитку. Бо лише робота формує характер, волю, привчає до дисципліни. Тому змалку дітям давали певні доручення, які відповідали їх віковим особливостям і приносили користь у вихованні дітей. Приємна робота приносить задоволення, викликає позитивні емоції, тверде переконання дитини в тому, що вона може це зробити, дає впевненість у своїх силах і викликає прагнення робити ще краще, проявляючи ініціативу і творчість. Таким чином дитина привчається до роботи, прагне виконувати її охайно, добре, творчо в міру можливості, поступово

виробляючи навички і вміння. Виробляється відповідальність і любов до праці, бажання виконувати певну роботу, щоб не сидіти без діла [3, с. 45-49].

Цікавим методом стимулювання позитивної громадянської поведінки є навіювання, яке створює атмосферу казковості, позначений такий метод рисами народної кмітливості та винахідливості, вигадки. Це дуже люблять діти, такі прислів'я вони добре запам'ятовують і ними керуються у повсякденному житті, часто їх згадують [4, с. 2-4].

Громадянськість і принциповість, активність і мудрість самого вчителя, його любов, доброта, вимогливість до себе і до дітей сприятимуть вихованню в учнів цих важливих якостей.

Література

1. **В.М.Галузяк, М.І.Сметанський, В.І.Шахов** Педагогіка: Навчальний посібник. – Вінниця, Відродження 2001. – 56 с.
2. **Стельмахович М. Г.** Українська народна педагогіка: Навчально-методичний посібник. – К: Знання, 1997. – 214 с.
3. **Ігнатенко П. Р., Поплужний В. А., Косарева Н. І., Крицька Л. В.** Виховання громадянина. – Київ, Вища школа 1997. – 45-49 с.
4. **Волин, О.В.** Національне виховання – невід'ємна складова гармонійного розвитку особистості О.В.Волин Виховна робота в школі. Вища школа – 2012. – № 4. – 2-4 с.

Родніна К.Ю.

Науковий керівник Ігнатуша А.Л.

Відокремлений підрозділ «Лисичанський педагогічний коледж

Луганського національного університету імені Тараса Шевченка»

ВОЛОНТЕРСЬКИЙ РУХ ЯК СПОСІБ ФОРМУВАННЯ ПАТРІОТИЗМУ У ДІТЕЙ

Пріоритетним напрямком виховання дітей та молоді на сучасному етапі є патріотичне виховання. Актуальність патріотичного та духовного виховання юного покоління зумовлюється процесом формування в Україні громадянського суспільства, становлення єдиної нації. Патріотичне та духовне виховання підрастаючого покоління забезпечить цілісність народу України, його національне відродження, об'єднання різних етносів і регіонів країни, соціально-економічний і демократичний розвиток України, розбудову та вдосконалення суверенної правової держави, соціально-політичну стабільність у державі та гідне представлення нашої країни у світі.

Головними завданнями національно-патріотичного виховання школярів є:

- формування високої соціальної активності, громадянської відповідальності, духовності;
- утвердження у суспільстві поваги до культурного та історичного минулого України;

– залучення дітей до вирішення соціально-економічних, культурних, правових, екологічних та інших проблем, як загальнодержавного так і місцевого значення;

– виховання поваги до Конституції країни, законності, норм суспільного та колективного життя;

– розвиток почуття гордості, глибокої поваги до символів держави – Герба, Прапора, Гімну України, іншої загальнодержавної та регіональної символіки та історичних святинь, гордості за країну, а також окремі регіони та міста;

– формування расової, національної, релігійної терпимості, розвиток дружніх відносин між представниками різних етнічних груп.

Здійснення цих задач можливо за допомогою різноманітних форм і методів. Серед них: бесіди, публічні лекції, конференції, правові КВК, турніри та ін.

Сучасною формою здійснення задач національно-патріотичного виховання є волонтерський рух.

Аналіз діяльності вітчизняних та зарубіжних добровільних помічників у соціальній сфері, сфер людського життя, на які спрямовані зусилля добровольців різного віку, свідчить про те, що в нашому прагматичному суспільстві росте й інтенсивно поширюється рух безкорисливої допомоги суспільству у вирішенні невідкладних проблем інтелектуального, фізичного, психічного, емоційного розвитку та соціального становлення його громадян.

Волонтерський рух існував від початку життя на планеті Земля, але ж офіційну назву волонтерський рух отримав лише у 1859 р. 1859 рік вважається роком виникнення волонтерського руху у світі. В Україні волонтерство з'явилося на початку 90-х минулого століття, а офіційно його визнано Постановою Кабінету Міністрів України від 10 грудня 2003 р., якою також затверджено «Положення про волонтерську діяльність у сфері надання соціальних послуг».

Волонтерська діяльність — індивідуальна чи колективна — це спосіб підтримки, піклування, надання допомоги членам громади; взаємодії між людьми для спільного вироблення нових шляхів вирішення проблем, які виникають.

Волонтерська діяльність провадиться фізичними особами — волонтерами, які можуть входити до громадських чи релігійних організацій, які діють відповідно до їх статутів (положень).

Питання патріотизму є загальною проблемою українського суспільства, тим більш на сході. Тому в Україні було створено громадські аполітичні організації, які добровільно допомагають у розвитку патріотизму.

Я знайома з роботою аналогічної громадської організації, в котрій я безпосередньо беру участь – Всеукраїнська молодіжна громадська організація «Студентське братство». Ми працюємо за такими напрямками:

– розвиток правоосвіти та знань про права дитини;

- розвиток волонтерства;
- розвиток громадської активності;
- моніторинг, громадський контроль за діяльністю органів влади;
- захист державного суверенітету України;
- допомога учасникам АТО.

Нами було проведено ряд просвітницьких заходів у Луганській і Донецькій областях. Під час проведення «кіноуроків» проводяться доволі «палкі» дискусії щодо проблеми патріотизму в Україні. Більшість учнів переконуються у правоті членів «Братства» і долучаються до громадської діяльності за нашої допомоги.

Тож, кожна молода людина є активним учасником розбудови громадянського суспільства, відіграє в ньому важливу роль та несе відповідальність у процесах прийняття рішень на всіх рівнях, які впливають на їх життя, а держава забезпечує доступ молоді до відповідних та необхідних програм та послуг незалежно від статі, географічного положення, соціального, культурного, економічного чинників.

Література

- 1. Краснокутський О.В.** Волонтерство в сучасній Україні: сутність, зміст та перспективи розвитку. –3., 2010 – 25-34 с.
- 2. Тюття Л.Т., Іванова І.Б.** Соціальна робота: Теорія і практика К.: ВМУРОЛ «Україна», 2004. – 48-57с.
- 3. Царапіна Т.П.** Розвиток волюнтерства в молодіжному середовищі К.: МАУП, 2003 р. – 132-141с.

Сомонов Я.І.

Науковий керівник Мещеряков І.Ю.

Відокремлений підрозділ «Рубіжанський політехнічний коледж імені О.Є.Порай-Кошиці Луганського національного університету імені Тараса Шевченка»

НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

На сьогодні в Україні склалася нелегка політична ситуація. І кожен декларує свою життєву позицію: або ж ти патріот своєї Батьківщини, або її ворог. Із цим явищем почав проявлятися український патріотизм. Патріотизм зародився ще на світанку історії людського суспільства. В ньому знаходить вираження любов людей до своєї вітчизни, повага до її минулого і сучасного, піклування про майбутнє.

Не було в історії і нема такої сили, яка могла б придушити в народі це почуття. Про його глибину і силу засвідчують пам'ятки літератури, зокрема «Слово о полку Ігоревім», думи та історичні пісні-балади, які виховували в народних масах почуття любові до вітчизни, будили протест проти її ворогів та панського гніту, прославляли народних героїв. Вони й понині служать живим

джерелом патріотичного виховання українських людей - гідних наслідувачів культурного надбання своїх славних предків. Наша історія багата прикладами патріотичних звершень в ім'я батьківщини. Свого часу виникла на терені української історії козаччина, і в ній український народ уособлював усі кращі якості патріота й борця. В ній він, як зазначав Д.Дорошенко, «виділив з поміж себе, найкращий, найбільш свідомий елемент». Козак був ідеалом вільної людини, борця за громадське добро, за волю рідного краю. Була визвольна війна 1648-1654 років під провідом великого патріота України Б.Хмельницького, який об'єднав навколо себе багатьох прибічників національної української ідеї. Були визвольні змагання за українську державність у 1917-1920 роках, в центрі яких знаходився визначний вчений і громадсько-політичний діяч М.С.Грушевський. Немеркнучими подвигами мільйонів патріотів сповнена історія Великої Вітчизняної війни нашого народу проти німецько-фашистської навали. На їх досвіді наступні покоління вчилися і вчать любити батьківщину, боротися за її благо, віддаючи цій боротьбі самих себе без останку. Україна - незалежна держава і це визначає характер навчання і виховання молодого покоління, потребує докорінного реформування.

В нашій державі, що сповідує європейські цінності, патріотичне виховання має бути спрямоване на формування у молоді національної свідомості, любові до України, турботи про благо свого народу, вміння цивілізованим шляхом відстоювати права й свободи, сприяти громадському миру та злагоді в суспільстві. Патріотичне виховання має спонукати до формування і розвитку такої особистості, якій буде притаманна висока національна самосвідомість, готовність до виконання громадянського та конституційного обов'язку із захисту національних інтересів, незалежності та цілісності України, утвердження національного суверенітету держави. Почуття патріотизму, національної гордості не приходять самі по собі, рівень національної самосвідомості визначається не приналежністю до певного класу чи соціальної групи. Патріотами не народжуються. Патріотизм прищеплюється змалечку як невід'ємна риса людського характеру

Циганкова Т.М.

Науковий керівник Ратушна Т.М.

Кремінське обласне медичне училище

**ЩОДЕННИК О. ДОВЖЕНКА – ЗРАЗОК ВЛАСНИХ ДУМ І
ПЕРЕЖИВАНЬ**

Актуальність роботи: Цей рік для українців – ювілейний: Довженкові 120 років. Тому наша робота присвячена саме цій видатній постаті в галузі літератури та мистецтва України.

Мета дослідження: поглибити знання про життя і творчість видатного кінорежисера та письменника О. Довженка; виховувати інтерес до подій минулого, почуття патріотизму.

Об'єкт дослідження: «Щоденник» О.П.Довженка.

Методика дослідження: читання «Щоденника», аналіз нотатків та думокмитця.

Результати дослідження: студенти поглибили свої знання про життя творчість митця, познайомилися з невідомими сторінками трагічної долі Олександра Петровича, духовно збагатилися.

"Щоденник" О. Довженка побачив світ нещодавно і читачем сприйнявся зразу як сповідь художника, відверта розмова з собою про трагедію українського народу, про ту несправедливість, яку завдала йому система.

Із «Щоденника» перед нами постає величний образ автора — людини з глибоким державним мисленням, різносторонньо обдарованої, яка безмежно любить свій народ і вболіває за нього.

Проблематика «Щоденника»

1. Сміливе осмислення долі України, українського народу, велика любов о нього.

2. Погляд на війну очима патріота й художника .

3. Болючі роздуми про себе та видатних сучасників.

4. Характеристика вождів (Сталін, Хрущов, Берія) та їхніх прислужників.

5. Роздуми над суспільними проблемами :

- малої людини;
- жіночої долі;
- пам'яток культури, історії, кладовищ;
- школи і вчителя, мови;
- чиновництва, бюрократії, посад;
- інші проблеми.

Читаючи щоденникові записи О. Довженка, робимо висновок: автор порушував актуальні проблеми країни, глибоко вболівав за долю України, зривав маски із вождів. З висловлювань «Щоденника» випливає думка про великий гуманізм автора, його налаштованість на добро: «Треба жити чимось добрим. Ви нам про Добре напишіть та научіть нас доброму і красивому».

«Щоденник» Довженка – це яскравий зразок української публіцистики, трагічний документ доби.

Вражає мужність і безкомпромісність великого митця. Передчасна смерть завадила Довженкові у повній мірі реалізувати плани і мрії, проте літературна спадщина митця продовжує його справу. Слова Довженка тривожать душу наших сучасників, будять їхнє сумління, закликають не повторювати помилок історії, бути справжніми патріотами своєї Батьківщини.

ПРАВОВЕ ВИХОВАННЯ

Заїка К.К.

Науковий керівник Пивоварова Г.С.

Відокремлений підрозділ «Лисичанський педагогічний коледж
Луганського національного університету імені Тараса Шевченка»

ЗНАЧЕННЯ ПРАВОВОГО ВИХОВАННЯ У ФОРМУВАННІ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ПОЗИЦІЇ СТУДЕНТІВ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Сьогодні проблема громадянської позиції вийшла на загальнодержавний рівень. Україна розгорнула активну національно-патріотичну політику на всіх рівнях становлення особистості – починаючи з дитячого садка та закінчуючи вищими навчальними закладами.

Актуальність формування у студентів громадянської позиції обумовлюється особливою гостротою соціальних проблем, багатоетнічним складом населення України на тлі нестійких традицій демократії і плюралізму. У цьому сенсі проблема сформованої громадянської позиції особистості або її відсутності може виступати одним з основних критеріїв сформованості громадянського суспільства[1, с.102].

Національна свідомість, національний менталітет, громадянська позиція повинні формуватися не лише на рівні навчальних закладів, але на рівні родини. Та на жаль, саме на заклади освіти покладено сьогодні основне навантаження щодо формування стійкої, правильної, адекватної громадянської позиції.

Підґрунтям для формування національно активної громадянської позиції виступають знання з історії України та права. Саме усвідомлення свої основних правових гарантій, понять, положень, дає можливість мати активну громадянську позицію.

Нами було проведено дослідження з метою виявлення рівня сформованості громадянської позиції у студентів вищих навчальних закладів нашого регіону. В тестуванні взяли участь студенти різних груп 1-го та 4-х курсів.

Тест складався з 15 питань, які відображали основні поняття громадянського становлення особистості, такі як - держава, громадянство, громадянські права, право, Конституція України та її статті тощо.

За результатами перевірки отримані такі дані:

Студенти 4 курсів демонструють в цілому середні показники знань з права, зокрема із всіх опитаних осіб середній показник демонструють 60% респондентів (від 7 правильних відповідей і більше), низький (менше 7) – 40%. Але при цьому кількість правильних відповідей варіюється від 12 до 3 правильних. Найчастіше студенти 4 курсу плутаються в визначенні поняття «право», в статтях Конституції України (зокрема, про державні символи), не

розрізняють поняття «акт» та «нормативно-правовий документ», плутають поняття «дієздатність» та «правоздатність».

При цьому студенти 4 курсу чітко визначають поняття «держава» та «громадянство», форми державного устрою та політичного режиму, статті Конституції України про мову, про суверенітет тощо.

Студенти 1 курсів демонструють достатньо низькі показники, зокрема з усіх опитаних середній показник демонструють лише 28% (від 7 правильних відповідей і більше), низький (менше 7) – 72%. При цьому кількість правильних відповідей варіюється від 9 до 1. В цілому показник складає 3-4 правильні відповіді. Ці результати свідчать про недостатній рівень правих знань і як наслідок низької громадянської позиції студентів-першокурсників.

Основні помилки: нечітке уявлення про поняття «держава», не розрізнення форм державного устрою та форм державного правління, плутання в статтях Конституції України. Деякі студенти не знають, що Україна є унітарною державою, плутають поняття «дієздатність» та «правоздатність», не розрізняють поняття «громадянство» та «національність».

Студенти 1 курсів чітко визначають поняття «демократії» та знають основні статті Конвенції про права людини.

Як що брати за основу визначення рівнів громадянської позиції І.В.Молодцова (стійкий, ситуативний, фрагментарний), то у студентів 4 курсів домінуючим є ситуативний рівень громадянської позиції(наявність базових знань про громадянську позицію, громадянські права й обов'язки; нестійке позитивне ставлення до загальнолюдських і громадянських цінностей; досвід громадянської поведінки ситуативний, здійснюється у процесі зовнішнього спонукання), а у студентів 1 курсів – фрагментарний(уривчастість знань громадянського характеру; нейтральне, часом негативне ставлення до загальнолюдських і громадянських цінностей, прагнення ухилитися від участі в діяльності громадянського характеру)[2, с.245].

Причиною таких результатів для студентів першого курсу вважаємо недостатній рівень викладання правознавчих дисциплін в школі; для студентів четвертих курсів – досить негативне ставлення до нової державної політики України, підсвідоме небажання визнавати себе частиною цієї держави тощо. Та в першу чергу, незалежно від позиції вищого навального закладу, рівня підготовки педагогічних кадрів та якості викладання матеріалу, дуже важко боротися із позицією, яка народжується в родині і йде від батьків.

Ми вважаємо, що високий рівень національно-правового виховання у вищому навчальному закладі та формування правової культури студентів через навчальну та просвітницьку діяльність, може змінити громадянську позицію молоді на краще, але в першу чергу, така позиція повинна йти з родини, формуватися та виховуватися на рівні сім'ї.

Література

1. Мартинюк І. В. Національне виховання: теорія і методологія / І. В. Мартинюк. - К. : ІСДО, 1995. - 160 с.
2. Демчук В. С. Формування громадянської компетентності студентської молоді у вищому навчальному закладі / В. С. Демчук // Формування громадянської компетентності учнівської молоді : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (8-9 лютого 2005 р.) ; [ред. кол. Белова Л. О., Гавриш В. І., Покроєва Л. П. та ін.] – Харків : ХОНМІБО, 2005. – С. 245-250.

ВИХОВАННЯ ТОЛЕРАНТНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ЛЮДИНИ

Антропова Т.О.

Науковий керівник Крошка С.А.

Відокремлений підрозділ «Лисичанський педагогічний коледж
Луганського національного університету імені Тараса Шевченка»

ІНСТРУМЕНТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА ОСВІТУ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

Головною метою соціального розвитку сучасного суспільства є повага до людського розмаїття, встановлення принципів солідарності та безпеки, що забезпечує захист та повну інтеграцію у соціум усіх верств населення, в тому числі й осіб з обмеженими можливостями здоров'я.

Проблема соціально-педагогічної підтримки дітей з різними фізичними та психологічними вадами є актуальною, так як успішне її розв'язання характеризує рівень гуманності суспільства, в якому живуть ці діти.

За останні роки у більшості країн відбулися докорінні зміни у законодавстві, яке стосується спеціальної освіти. 1993 року Генеральна Асамблея ООН прийняла стандартні правила рівних можливостей осіб із вадами розвитку.

Останнім часом міжнародна спільнота запропонувала використовувати для дітей із порушеннями термін «діти з особливими освітніми потребами» [2, с. 14], який стосується однаковою мірою як інвалідності у важкій формі, так і середніх за ступенями порушень.

Для реалізації основних положень Концепції ООН про права дитини, забезпечення виживання, захисту і розвитку дітей спеціальне навчання в нашій країні здійснюється за трьома напрямками: спеціальні школи, інтегроване навчання в умовах загальноосвітньої школи, інклюзивне навчання – спільне перебування дітей із різними порушеннями психофізичного розвитку з їхніми здоровими ровесниками [4, с. 56].

До проблеми інклюзивної освіти зверталися українські науковці, педагоги Шуляр, К. О. Пінюгіна, І. М. Белова, Р. І. Кравченко, О. Є. Майковська, Л. Нижник, Д. Д. Романовська та ін. Вони розглядали питання організації корекційного навчання учнів загальноосвітніх шкіл та дітей із особливими освітніми потребами, специфіку роботи з дітьми даної категорії.

Психологічні дослідження багатьох науковців свідчать, що більшості учнів з особливими потребами властиві суттєві проблеми, пов'язані із навчанням. Вони відчують себе ізольовано, зневірюються у власних силах, їм властиві підвищена тривожність, роздратованість, емоційні розлади, переживають великий дефіцит соціальних контактів, стикаються із труднощами міжособистісних відносин, підвищена потреба у захисті [1; 2].

Інклюзивна освіта передбачає включення дітей з особливими потребами у спільну діяльність разом з іншими дітьми, починаючи з дошкільного віку (стають активнішими, уважнішими одне до одного, стараннішими).

Для здійснення корекції порушень у фізичному та психічному розвитку учнів з особливими освітніми труднощами має проводитися відповідна корекційно-педагогічна діяльність, яка є складним психофізіологічним і соціально-педагогічним явищем, що охоплює весь освітній процес[4, с. 78].Ця робота потребує впровадження особистісно-зорієнтованих програм навчання, розвитку та корекційно-спрямованого індивідуального і диференційованого навчання, запровадження інтегрованого навчання.

Навчання дітей з особливими потребами у школі I ступеня спрямоване на психолого-педагогічну корекцію і компенсацію відхилень у розвитку, формування початкової грамотності. З урахуванням структури і складності психофізичного порушення та можливостей учнів початкової школи виділяють чотири варіанти навчання: загальноосвітня підготовка, корекційно-розвивальне навчання, компенсаторно-адаптаційне навчання, реабілітаційне навчання.

Метою навчання дітей з особливими потребами в школі II ступеня є досягнення загального рівня освіченості за відповідним варіантом, формування особистісних якостей, необхідних для соціальної реабілітації та інтеграції в суспільство.

Метою навчання у школі III ступеня є досягнення рівня компетентності в освіті, формування способів особистісного і професійного самовизначення, максимальна соціалізація особистості.

В рамках концепції спеціального навчання і виховання дітей з особливостями психофізичного розвитку корекційно-педагогічна робота займає центральне положення в єдиному педагогічному процесі.

Основні напрямки корекційно-педагогічного процесу: «терапія середовищем», корекційний напрямок навчального процесу, спеціальний підбір культурно-масових засобів, психогігієна сімейного виховання, розвиток процесів мислення, корекція порушень емоційно-вольової сфери, корекція індивідуальних прогалин в знаннях, відновлення позитивних якостей, які одержали незначну девіацію.

Для того, щоб корекційна спрямованість навчання дітей з особливостями психофізичного розвитку дала позитивні результати, вчитель повинен знати наскільки вона ефективна, тобто користуватися такими критеріями, як: якісне і кількісне полегшення структури дефекту; підвищення рівня актуального розвитку і, як наслідок, збільшення зони найближчого розвитку; свідоме користування дітьми набутиим досвідом; накопичення і позитивна зміна властивостей особистості.

Література

1. **Корекційна робота психолога.** Психолог. Бібліотека. – Київ : Шкільний світ, 2002. – 234 с. 2. **Нижник Л.** Допомога дітям з особливими потребами. Психолог. Бібліотека. / Нижник Л., Сагірова О. – Київ : Редакції загальнопедагогічних газет, 2004. – 230 с. 3. **Романовська Д. Д.** Психологічний супровід процесу інтеграції у суспільство дітей з особливими потребами. – Чернівці: Технодрук, 2009. – С. 104-109. 4. **Чав'як Б. П.** Основи корекційної роботи. Методичні рекомендації / Чав'як Б.П. –Запоріжжя, 2006. – 284 с.

Бережна Л.С.

Науковий керівник Ігнатуша А.Л.

Відокремлений підрозділ «Лисичанський педагогічний коледж

Луганського національного університету імені Тараса Шевченка»

ТОЛЕРАНТНЕ ВИХОВАННЯ ШКОЛЯРІВ В РОБОТІ ВЧИТЕЛЯ

Найголовнішим досягненням нашої демократичної системи та незалежної України є можливість вільно висловлювати свої думки. Це досить широко пов'язано з появою плюралізму, сприяє розвитку свободи людини, її неупереджених поглядів на життя.

Проблема толерантного виховання досить актуальна, пов'язана з цілим рядом особливостей сучасного світу: процесами глобалізації, масовими міграціями, посиленням міжкультурного спілкування.

Основу сучасного освітнього простору має складати педагогіка толерантності, яка передбачає побудову системи людських взаємовідносин виключно на принципах взаємоповаги та взаєморозуміння. Отже, толерантність – потреба сьогодення, що розкриває проблему розвитку духовності, зокрема, толерантного ставлення людини до свого оточення, дуже актуальна в наш час. Принципово важливим є усвідомлення необхідності навчитися жити у світовій спільноті, керуючись принципами толерантності.

Питання толерантного виховання є суперечливими, багатозначними. Тому перед вчителем стоїть завдання – доцільно, правильно, сприяти розумінню певних подій. Важливим чинником у толерантному вихованні є і сама роль вчителя, як особи, що вчить, допомагає, на власному прикладі заохочує, сприяє засвоєнню та розумінню матеріалу, його особистісного потенціалу, професійних знань та навичок, переконань і поглядів залежить продуктивність спілкування, спільної діяльності. Формування толерантності в навчальному процесі включає в себе такі чинники:

- актуалізацію мотиваційної готовності всіх суб'єктів освітнього простору (педагогічного колективу, учнів, батьків) до організації толерантного простору в освітньому закладі;

- оновлення змісту освітнього процесу педагогікою і психологією толерантності з метою врахування плюралізму точок зору, різноманітних світоглядних підходів, багатоманітності усіх сфер життя;
- розробку і запровадження особистісно-орієнтованих та інтерактивних технологій, що сприяють вихованню толерантності;
- підготовку педагогічних працівників з метою визнання і освоєння нових технологій по вихованню толерантності (тренінги умінь аналізу, конструювання, презентації способів розв'язання конфліктних педагогічних ситуацій);
- організацію толерантного простору у загальноосвітніх навчальних закладах.

Вчитель має бути для учнів взірцем у всьому, тому що учні переймають від учителя не тільки манеру поведінки, але й уявлення про цінності, переконання, філософію життя.. Отже, толерантність як особистісна якість педагога є необхідною складовою сучасної педагогічної культури.

Толерантність - ціннісна й поведінкова складова особистості

Толерантність, будучи «поблажливим, терпимим ставленням до чого-небудь (чого не схвалюєш)», а також «виміром вищого аксіологічного порядку», у деяких випадках може стати єдиною можливістю шляхом погашення, урегулювання конфліктних ситуацій або ж їхнього попередження. Толерантність жодним чином не може бути уподібнена терпінню, що найчастіше означає здатність особистості переносити фізичний або психологічний біль, що виник унаслідок насильства вербального чи фізичного характеру. Толерантність включає не тільки повагу до інших і визнання рівності прав, але й відмову від примусового й гнітючого домінування. Вона породжена розбіжностями, розмаїтістю й протиріччями, поза якими потреба в толерантності була б не виправданою.

Толерантність - необхідна умова для налагодження і підтримки стосунків

У вихованні толерантності важливо виявити елементи нетерпимості, що виявляються як у суспільстві, так і в школі - його відображенні.

Використовуючи різноманітні прийоми, педагог має залучити учнів до вивчення запропонованої проблемної ситуації, до прогнозування ймовірних наслідків поведінки її учасників, до певного впливу, який вони чинитимуть на окремих учнів і на клас у цілому. Для уточнення викликаних реакцій можна адресувати додаткові запитання такого типу: Як варто поводитись, коли у класі виникають подібні ситуації? Що може змінити ситуацію? Хто міг би дати цінну пораду, сприяти встановленню у класі толерантної атмосфери? Можна залучити дітей до вправи із розв'язання конфліктів та примирення. Темати для обговорення можуть бути й окремі характеристики класу з толерантної поведінки. Вони знадобляться для визначення того, чи просунувся клас на шляху до толерантності, щоб намітити нові виховні цілі.

Повага гідності і цілісності особистості є одночасно обов'язком і найвищою цінністю толерантного суспільства, яке складається з мирних громад.

Відсутність поваги до гідності і цілісності особистості призводить до виникнення расизму, статевої дискримінації, етноцентризму, які породжують політику геноциду. У підлітковому середовищі інтолерантність виявляється найчастіше у вигляді жартів, принижень, образ.

Література

1. Декларация принципов толерантности // Век толерантности: Научно-публицистический вестник. – М.: Изд-во МГУ, 2001г. 2. **Барднер, Г.Л.** Соціальна психологія толерантності Г. Л. Барднер. - СПб. : Вид-во С.-Петербур. ун-ту, 2005. - 247 с. **3. Батрак. А.** Розвиток толерантності молодших школярів Я.А. Батрак. - Братськ: ГІМНЦ, 2010. - 97 с.

Інформаційні джерела

1. <http://www.rudn.ru/fpkp/programs/Lect11.htm> 2. <http://ru.osvita.ua/school/method/technol/1117/>

ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ

Коваленко О.А.

Науковий керівник Соломко С.В.

Відокремлений підрозділ «Лисичанський педагогічний коледж Луганського національного університету імені Тараса Шевченка»

ПЕДАГОГІЧНЕ ВПРОВАДЖЕННЯ ЗВ'ЯЗКІВ КОМПОЗИТОР - МУЗИКА – УЧЕНЬ

Музика, як один із видів мистецтва відображає дійсність і є засобом пізнання життя. Вона відображає дійсність своєрідно, через художній, в даному випадку музичний, образ, сила якого в його узагальненні і глибокому емоціональному змісті. Зміст музики різноманітний : музика може виражати героїчні почуття , радість , смуток , тривогу, піднесення, мрійність, зосередженість, роздуми, гумор і т.ін. Також музика відображає дійсність через сприйняття її композитором і ставлення його до тих чи інших явищ життя [1,с.23]. Шлях дитини до мистецтва-одна із животрепетних проблем сучасної педагогіки. Інтенсивне збагачення змісту життя кожної людини в наш час потребує великої уваги від педагогів, психологів, методистів до питань виховання, глибоких, вдумливих пошуків у справі залучення дітей з самого раннього віку до художньої творчості. Не стоїть остеронь від цілісної системи естетичного виховання і музична педагогіка. Наш бурхливий вік постійно оновлює її , сповнює гарячим диханням часу. Динамічний розвиток окремих питань , всебічне опрацювання цілих систем музичного виховання, переосмислення і перетворення сталих, випробуваних методів - таким творчим і складним шляхом ідуть музиканти - педагоги , прагнучи зробити художню культуру надбанням кожної людини. Значно легше «звеселяти і розважати», набагато складніше виховувати глибоку потребу в спілкуванні із справжньою музикою , призвичаювати дітей до вдумливого осмислення художніх образів. Не можна впускати на самоплив формування духовного світогляду незрілої людини, не можна віддавати її смаки на поталу бездумному, розважальному мистецтву - вважають педагоги [1,с.57].

Нині загальновизнаною є тріада: композитор - виконавець музики - слухачі. Якщо співвіднести цю схему з дитячою аудиторією, її зміст зміниться приблизно у такий спосіб: композитор-виконавець - коментатор - діти. Проте учитель музики в школі покликаний грати роль значно ширшу , ніж просто коментатор. Він , скоріше , лоцман для дітей в неосяжному океані музики, завдання якого охоплюють широку сферу питань музичного виховання.

Музика - вид мистецтва , що з великою силою передає переживання людини , найтонші нюанси душевного настрою і його перебігу. Вона допомагає збагнути життя в яскравому світлі живих почуттів. Через те гуманістичним гаслом звучать слова: « Музика - всім дітям! Всі діти - для музики»[2,с.81] Не

випадково відомий австрійський композитор і педагог Карл Орф вважав , що рідко можна зустріти зовсім немuzичних дітей, що майже до кожного можна знайти шлях і викликати відгук , сприяючи таким чином розвитку творчих здібностей [2, с.54].

Так, варто всіх дітей без винятку залучати до прекрасного мистецтва звуків - талановитих , обдарованих, здібних, звичайних і навіть , як говорив Г. Г.Нейгауз , музично дефективних , тому що мистецтво сприяє їх духовному і культурному розвитку. Але знову ж таки - де взяти час? Учитель музики уособлює в школі музичне мистецтво. Йому належить провідна роль у розповсюдженні музики в самому широкому загальноосвітньому масштабі. Адже музична культура суспільства визначається загальним естетичним рівнем усіх членів суспільства [3, с.87].

Таке завдання значно ускладнює роботу вчителя. Прищепити любов до музики кожній без винятку дитині , навчити всіх школярів розуміти прекрасне , виробити у них імунітет про вульгарності , низько пробності, несмаку - все це завдання не локальні, не вузько педагогічні. Вони мають загальносуспільне значення. Ось чому професія вчителя музики в наш час є особливою і накладає надзвичайно високу відповідальність на тих, хто себе їй присвячує.

Музичний смак учителя - своєрідний орієнтир, на який рівняються діти і який відбивається на всій їхній художній діяльності. Так, виконуючи хорівий твір, учні створюють його художній образ так, як це розуміє учитель. І динамічні відтінки. І побудова фрази, і темброве звучання, і поліфонічне проведення голосів багато в чому залежать від учителя, від його естетичного смаку. Як учитель розуміє музику, що він вважає головним, які деталі підкреслює - все це великою мірою визначає виконання пісні учнями [3,с. 143]. Піклуючись про розвиток художньо - образного мислення, викладач вузу і шкільний учитель однаково повинні дбати про комплексний підхід до виховання, коли музика усвідомлюється учнями не відокремлено від життя, а як прекрасна і необхідна його частина. В цьому плані великого значення набуває визначення міжпредметних зв'язків. Взаємовпливи музики, живопису, літератури повинні усвідомлювати і студенти, і школярі. Естетичне начало інших явищ дійсності (природа, різні галузі науки) - також основа для поглиблення художньо - образного світосприймання і майбутніх учителів, і дітей [4.С.79]. Таким чином, цілий ряд проблем являється характерним і для вузівського і для шкільного навчання. Паралельний розгляд поглибить проникнення зміст кожного кола проблем, стимулюватиме нові відкриття в галузі теорії і методики музичного виховання. Масове музичне виховання, подальший розквіт культури нашого суспільства - це той стрижень, своєрідний системоутворюючий фактор, що об'єднує дослідницькі пошуки в сфері вузівської та шкільної музичної педагогіки.

Література

1. Падалка Г. Н. «Учитель, музика, діти»/ Київ.: «Музична Україна» 1999-230с. 2. Кабалецький Д. Б « Про трьох китів та про інші цікаві речі» Київ «Музична Україна» 1983.-.176с. 3. Машенко Н. М. «Музика, слово, образ»./ Київ: «Музична Україна» 1998.-.231с. 4. Попова Т.В. «Шляхи до музики»/

Ковтун А. В.

Науковий керівник Григор'єв С.О.

Відокремлений підрозділ «Рубіжанський політехнічний коледж імені О.С.Порай-Кошиці Луганського національного університету імені Тараса Шевченка»

РОЛЬ МНОГОГРАННИКОВ В ЖИЗНИ ЧЕЛОВЕКА

Где встречаются многогранники и в каких областях могут применяться? Многогранники в природе.

Форму правильных тел, по-видимому, подсказала древним грекам сама природа:

- 1) Кристаллы поваренной соли имеют форму куба;
- 2) Правильная форма алмаза – октаэдра;
- 3) Кристаллы пирита – додекаэдра.

Правильные многогранники – самые выгодные фигуры. Кристаллы некоторых знакомых нам веществ имеют форму правильных многогранников. Так, куб передает форму кристаллов поваренной соли NaCl , монокристалл алюминиевокалиевых квасцов $(\text{KAlSO}_4)_2 \cdot 12\text{H}_2\text{O}$ имеет форму октаэдра, кристалл сернистого колчедана FeS_2 имеет форму додекаэдра, сурьмянистый серноокислый натрий – тетраэдра, бор – икосаэдра.

Правильные многогранники определяют форму кристаллических решеток некоторых химических веществ.

Многогранники в географии

В географии – многогранники занимают важное место в исследовании залежей полезных ископаемых, которые тянутся вдоль икосаэдроводекаэдровой сетки .

Многогранники в биологии

Интересно, что именно икосаэдр оказался в центре внимания биологов в их спорах относительно формы вирусов. Чтобы установить форму вируса, брали различные многогранники, направляли на них свет под теми же углами, что и поток атомов на вирус. Оказалось, что только один многогранник дает точно такую же тень – икосаэдр . Его геометрические свойства, о которых говорилось выше, позволяют экономить генетическую информацию: вирус герпеса, скелет одноклеточного, вирус герпеса организма феодарии (*Circjgjnja icosahedra*).

Многогранники в медицине

Усечённый октаэдр нейтрализует энергетическое воздействие извне, повышает уровень энергетики головного мозга, помогает в работе на интуитивном уровне и очищает энергетическую структуру места в радиусе 500 м. Икосаэдр со стороны 5 см устраняет психологические зависимости, восстанавливает биоструктуру, гармонизирует личность, очищает структуру места в радиусе 100 м. Десятигранная пирамида защищает от излучений техногенного свойства, активизирует саморегуляцию организма, восстанавливает энергообмен человека, усиливает энергетику человека, повышает энергетический уровень места (70 м), восстанавливает эндокринную систему человека, нейтрализует геомагнитные излучения, гармонизирует взаимоотношения между людьми.

Своеобразная форма многогранников позволяет накапливать энергию и передавать ее владельцу. Положительно влияет в основном на психику и поведение.

Многогранники в быту

Усеченный икосаэдр (футбольный мяч), кубик Рубика, пирамида Мефферта.

Многогранники в декоративном искусстве

Надгробный памятник в кафедральном соборе Солсбери, титульный лист книги Ж.Кузена «Книга о перспективе».

Многогранники в живописи

САЛЬВАДОР ДАЛИ. Картина известного художника Сальвадора Дали «Тайная вечеря». На ней изображён Христос со своими двенадцатью учениками. Сальвадор показал их сидящими в огромном полупрозрачном додекаэдре.

Многие века учёные искали разгадку такому странному изображению сцены из библии и пришли к выводу, что этим художник хотел оказать Вселенную, бесконечность и, конечно же, духовность. Вот так, с помощью простой геометрической фигуры Сальвадор Дали скрыл огромный смысл.

Ещё с давних времён зодчие использовали многогранники в строительстве различных архитектурных сооружений. Эти геометрические фигуры казались людям таинственными и завораживающими, им отдавалось высокое предпочтение, что видно из примера египетских пирамид, построенных ещё в древнейшие времена простыми рабами своим фараонам. Что так влекло простой народ к этим удивительным фигурам, не известно и по сей день, и учёным остаётся только предполагать.

Пирамида Хеопса:

Самый яркий и известный пример – пирамида Хеопса. Её величие и незабываемость, вечность и великолепие приводили воображение в трепет. Сколько столетий простояла она и сколько ей ещё предстоит нести над пустыней свой гордый и божественно простой очерк!

То есть Мы видим, что многогранники очень тесно связаны с жизнью и деятельностью человека.

Литература

1. **Александров А.Д.** Что такое многогранник? / А.Д. Александров// Математика в школе. - 1981. - № 1-2. 2. **Болтянский В.Г.** Элементарная геометрия: Кн. для учителя. / В.Г. Болтянский. - М.: Просвещение, 1985. - 320 с. 3. **Глейзер Г.И.** История математики в школе IX-X классы - М.; Просвещение, 1983 4. **Джордж Пойа.** Математическое открытие. / Джордж Пойа. - М.: Наука, 1976.

Информационные источники

1. <http://www.ed.vseved.ru>

Мамона О.Ю.

Науковий керівник Мамона Т.П.

Відокремлений підрозділ «Рубіжанський політехнічний коледж імені О.Є.Порай-Кошиці Луганського національного університету імені Тараса Шевченка»

ОРИГОМЕТРИЯ КАК ИСКУССТВО И НАУКА

Актуальность данной проблемы заключается в том, что задачи на построение очень трудно усваиваются студентами в курсе геометрии. Соединение математики с оригами приводит к идее совместного изучения планиметрии и стереометрии. Решение задач на построение, несомненно, развивает логическое и активное мышление учащихся. В геометрическом материале много общего с художественным восприятием, поскольку большое место в геометрии принадлежит образному мышлению. Оптимально удовлетворяет все эти условия занятия оригами. Усвоение учащимися общей схемы решения задач на построение имеет большое значение. Огромное влияние оригами оказывало и оказывает на инженерную и техническую деятельность человечества. А в современном мире широко используется в современных технологиях связанных с микропроектированием и микротехнологиями.

Цель: доказать что две, на первый взгляд, разные науки как геометрия и оригами совмещаются в одно целое. Рассмотреть самые распространенные теоремы оригаметрии и определить их применение при создании фигур из бумаги.

Оригами - математическая теория, так как в ней работает аксиоматический метод. Набор аксиом оригами эквивалентен набору аксиом конструктивной геометрии. Все задачи, которые можно решить с помощью циркуля и линейки, можно решить с помощью оригами.

Простая операция складывания бумаги не требует особых навыков, кроме воображения; порождает своеобразную геометрию, не менее богатую, чем

геометрія циркулем і лінійки. С допомогою оригами є можливість показати, що математика не суха наука, а краса і гармонія. Лист паперу – це плоскість; согнувши його, отримується лінія перетину площин. В процесі перетворення плоских і об'ємних фігур за допомогою методів оригами учень оперує геометричними об'єктами, засвоює геометричні поняття, експериментально вивчає властивості фігур.

Оригаметрія – галузь молода, і поки не існує програм і підручників, які б складали послідовний матеріал по її вивченню або викладанню. Разом з тим, деякі аспекти геометрії в школі значно легше пояснити з допомогою оригаметрії, ніж прийнятими засобами. Тому бажано, щоб педагоги розвивали цю галузь, включили її до шкільного курсу.

Аналізуючи результати теоретичних досліджень літератури і практичних досліджень можна зробити висновок про те, що систематичні заняття оригами на уроках геометрії позитивно впливають на розвиток логічного мислення і просторової уяви.

Література

1. Жижилкін І.Д. Гофривороти площини // [www.math.ru / teacher / db / zhizhilkin / gofrir.doc](http://www.math.ru/teacher/db/zhizhilkin/gofrir.doc) 2. Origamics: Mathematical Explorations through Paper Folding / Kazuo Haga, Josefina C Fonacier, Masami Isoda. — Singapore: World Scientific, 2008. — 153 с.

Інформаційні джерела

1. Шеремет Г.Г. Від оригами до сучасних геометрій // [www.abitu.ru/en2002/closed/viewwork.html? work =177](http://www.abitu.ru/en2002/closed/viewwork.html?work=177) 2. [http://origamiart.info/ home/ item/origami-dragon](http://origamiart.info/home/item/origami-dragon)

Савченко І.О.

Науковий керівник Лазарєва А.В.,

Лисичанський орден Червоного Прапора гірничий технікум

МУЗЕЙ РІДНОГО КРАЮ

Лисичанський міський краєзнавчий музей — один з трьох музеїв міста.

В музеї проводяться презентації книг краєзнавчої тематики та науково-практичні конференції, зустрічі з лисичанами, які внесли свій внесок у історію міста, вечори пам'яті, екскурсії та уроки народознавства, методичні заняття та засідання клубів.

У музеї оформлені 4 експозиційних зали.

Виставковий зал музею дає лисичанам можливість познайомитися з творчістю українських художників, пересувними тематичними виставками, роботами майстрів декоративно-прикладного мистецтва регіону та міста.

Доповнюють експозицію окремі стенди з експонатами про природу рідного краю в різні історичні періоди.

Меморіальний музей В. М. Сосюри — музей присвячений Володимирі Сосюри в місті Лисичанськ Луганської області, один з трьох музеїв міста. Музей розташований у приміщенні Палацу культури ім. В.М. Сосюри.

В Україні існує лише декілька музейних експозицій з історії гірництва. Лисичанський музей заснований 1995 року, в переддень святкування 200-річчя Донецького вугільного басейну. Основна експозиція присвячена історії розвитку вугільної промисловості.

Геологічний музей ім. М.Ф. Кірієнко розпочинався як геологічний гурток. Студенти збирали кам'яний матеріал при проходженні виробничих практик у різних куточках колишнього Радянського Союзу. У геологічному музеї проводяться екскурсії для учнів міст Лисичанськ, Северодонецьк, Рубіжне та інших, для гостей технікуму.

Семеніста К.С.

Науковий керівник Белякова Я.В.

Відокремлений підрозділ «Рубіжанський політехнічний коледж імені О.Є.Порай-Кошиці Луганського національного університету імені Тараса Шевченка»

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ВИШИВКИ

Історія народної вишивки в Україні іде корінням у глибину століть. Дані археологічних розкопок, свідчення мандрівників і літописців підтверджують, що вишивання як вид мистецтва в Україні існує з незапам'ятних часів. Вишивкою, за свідченням Геродота, був прикрашений одяг скіфів. Знайдені на Черкащині срібні бляшки з фігурками чоловіків, датовані VI століттям, при дослідженнях показали ідентичність не тільки одягу, але і вишивки українського народного костюма XVIII-XI ст. Елементи символіки орнаментів української вишивки збігаються з орнаментами, що прикрашали посуд давніх жителів території України періоду неоліту, трипільської культури.

Вишиванням здавна займалися жінки, що з покоління в покоління передавали навички та секрети. Вишивки, передаючи характерні ознаки місцевості, відрізняються один від одного орнаментом, технікою виконання і гамою кольорів.

За мотивами орнаменти шиття поділяються на три групи: геометричні (абстрактні), рослинні, зооморфні (тварини).

Геометричні (абстрактні) орнаменти властиві всій слов'янської міфології. Вони дуже прості: кружечки, трикутники, ромби, зигзаги, лінії, хрести. В орнаменті вишивок зустрічається мотиви "кривульки", "нескінченник", відомі ще з часів трипільської культури. Відомий візерунок "ріжи" (зірочки, розетки)

являє собою перехід від геометричного до рослинного орнаменту. Іноді він нагадує зображення сонця і сонячних променів.

В основі рослинного орнаменту лежить прагнення принести у вишивку красу природи. В українській вишивці часто використовуються такі мотиви, як "виноград", "хміль", "дубові листи", "барвінок" та інше.

У вишивках зооморфних (тварин) орнаментів зображуються: кінь, заєць, риба, жаби; із птахів - півень, сова, голуб, зозуля; з комах - муха, метелик, павук.

Приблизно XI століттям датується широке поширення в Україні шиття золотом - "гаптування". Технікою "у прикреп" майстрині розшивали всілякі покриви, ризи, плащаниці, використовуючи золоті і срібні нитки, перли, дорогоцінні камені. Намагаючись заповнити обмеженість кольорової гами золота і срібла, вишивальниці використовували різну фактурність ниток і різноманітні технічні способи шиття. Наприклад, як нитку-основу під золоту нитку використовувалися нитки не тільки жовтого, але і зеленого, рожево-червоного, чорного кольору. Срібло найчастіше поєднували з білим або блакитним кольором. У результаті створювалася неповторна світло-тіньова гра, що дотепер вражає увагу.

Однак у XIII столітті розвиток усієї культури Київської Русі, у тому числі і шиття, було припинено татаро-монгольською навалою. На щастя - тільки припинено, і вже в XIV-XVII сторіччях наступив розквіт вишивальної ери. При цьому окремо у XVII-XVIII століттях стоять вишивки шовком у вигляді широких смуг, якими прикрашали скатертини, покривала, рушники.

Розквіт стилю барокко наприкінці XVII ст. приносить нововведення й в українську вишивку. Рослинні орнаменти стають більш рельєфними, монументальними.

Вирішальний вплив на характер орнаментальних мотивів мають різноманітні вишивальні шви, так звані "техніки", яких на Україні відомо близько ста. Окремі вишивальні шви характерні для тих або інших етнографічних районів України.

Сорочки на Полтавщині вишиваються головним чином білими нитками, дуже рідко червоними або сірими. Техніка вишивання - «білим по білому», шов "уперед голкою", "хрестик", шов "за голкою". Вишивка білим по білому – своєрідний художній прийом. Вона асоціювалася в народі з красою морозяних узорів на вікнах. В основу геометричного орнаменту покладено простіші фігури: квадрат, ромб, трикутник, хрест. Їх комбінації в різних сполученнях створюють велику кількість композиційних побудов.

Техніка вишивання Харківської області має дуже багато загального з формами вишивки, що установилися в центральних областях України, але їй властиві і своєрідні поліхромні орнаменти, створювані напівхрестиком або хрестиком.

Вишивки Полісся - прості і чіткі за композицією. Ромбоподібна лінія геометричного візерунка повторюється кілька разів. Вишивка червоною ниткою по білому-сірому тлу льняної тканини - графічно чітка.

Своєрідною вишивкою здавна славилася Волинь. Візерунки геометричні, чіткі і прості, чіткість ритму підсилюється однобарвністю вишивок, виконаних червоною ниткою на білій-сірій тканині.

Для Чернігівської області характерні білі вишивки. Геометричний або рослинний орнамент вишивається білими нитками або - із украленням червоного і чорного. Виконується дуже дрібними стібками, що нагадують бісерні вишивки, характерні для чернігівських сорочок. Чернігівські вишиванки характеризуються вертикальними лініями рослинно-геометричних гілок. Такий орнамент називається „берізка”. Відомий на Чернігівщині і такий елемент, як „човник”. Він зображений у вигляді видовжених ромбів.”

Вишивкам Київщини властивий рослинно-геометричний орнамент зі стилізованими гронами винограду, хмелю чи розетками, ромбами, квадратами. Основні кольори вишивок Київщини - білий, коралово-червоний, відтінений чорний. На рукавах жіночих сорочок, нижче горизонтальної лінії полика по всьому полю рукава розміщені в шаховому порядку окремі орнаментальні мотиви. Вишиваються не тільки жіночі сорочки, але й чоловічі, де застосовується ажурна мережка або змережування окремих частин „черв'ячком” чорного й червоного кольорів

У південних областях України техніка вишивки має багато загального з устояними формами центральних районів, однак їй властиві і цілком своєрідні поліхромні орнаменти, виконувані напівхрестиком або хрестиком.

Для подільських сорочок характерні барвистість і розмаїтість швів. Типовим є мережка "павучками", якою примережують вставки на рукави. Використовується і кольорова мережка - "шабак". В орнаментах подільських вишивок переважає чорний колір з великим або меншим украленням червоного, синього, жовтого або зеленого.

Велике багатство технік вишивання характерне для Вінницької області: низь, хрестик, вишивка розписом, настилення, верхошов, вирізування; різноманітні види чорних, білих і кольорових мережок. Поряд з основними швами застосовуються і допоміжні, якими обрамляють і з'єднують окремі елементи композиції.

Характерною рисою етнографічного району Карпат і Прикарпаття є велика кількість окремих частин регіону зі своїм колоритом. Кожне село відрізняється від інших своєрідністю вишивки, багатством орнаменту і неповторністю квітів.

У народній вишивці Львівської області використовуються різноманітні типи візерунків. У південних районах орнамент вишивок геометричний, біле тло не заповнюється, що додає візерункам прозорість і легкість.

На Буковині, крім рослинних і геометричних мотивів, користуються зооморфною, вишивають гладдю (білою), дрібним хрестиком, штаповкою, крученим швом. Вишивальний матеріал - бісер, шовк, вовна, срібні і золоті нитки, металеві блискітки.

Гуцульські вишивки характеризуються розмаїтістю геометричних і рослинних візерунків, безліччю композицій, багатством сполучень квітів, головним чином - червоного з жовтим і зеленим, причому домінує червоний колір.

Для вишивок Закарпаття характерним є мотив зигзаг ("кривула") у різних техніках виконання. Кольорова гама вишивок досить широка: червоний сполучається з чорним (при цьому виділяється один колір - чорний або червоний), застосовуються як білий, так і багатобарвні орнаменти.

Для вишивки Луганщини та Донеччини характерні рослинні орнаменти, широкого розповсюдження набула орнаментация з пишних рослинних форм: гілки з квітами, що складені у букет, дерево-квітка, вазон-квітка, які символізують добробут та сімейний затишок. Характерна вишивка червоними, синіми нитками, сполученням м'яких пастельних тонів, оздоблення мереживом. Орнаменти виконуються півхрестиком чи хрестиком, їх здебільшого вишивають грубою ниткою, завдяки чому узорі справляють враження рельєфних.

В Україні вишивкою традиційно прикрашали рушники, скатертини, постіль, жіночий і чоловічий одяг. Під руками народних майстринь простий шматок домотканого полотна ставав справжнім витвором мистецтва. Це був найпоширеніший у селянському середовищі домашній художній промисел.

Вишивки і досі користуються популярністю. Окрім того, велику кількість пам'яток "одягають" у вишиванки, обрамлюють елементами, які часто застосовуються при вишиванні. Своєрідну культуру "вишиванка та джинси" створюють сучасні етно- та культурні фестивалі.

Література

1. Галичина // Косміна О. Традиційне вбрання українців. Т.І. Лісостеп. Степ.К.:Балтія-Друк, 2008. С.34-45.
2. Опілля // Косміна О. Традиційне вбрання українців. Т.І. Лісостеп. Степ.К.:Балтія-Друк, 2008. С.47 – 53.
3. Поділля // Косміна О. Традиційне вбрання українців. Т.І. Лісостеп. Степ.К.:Балтія-Друк, 2008. С. 55 -73.
4. Середнє Подніпров'я // Косміна О. Традиційне вбрання українців. Т.І. Лісостеп. Степ.К.:Балтія-Друк, 2008. С. 75 – 89.
5. Полтавщина // Косміна О. Традиційне вбрання українців. Т.І. Лісостеп. Степ.К.:Балтія-Друк, 2008.С.91 – 105.
6. Слобожанщина // Косміна О. Традиційне вбрання українців. Т.І. Лісостеп. Степ.К.:Балтія-Друк, 2008. С. 106 -114.
7. Степ // Косміна О. Традиційне вбрання українців. Т.І. Лісостеп. Степ.К.:Балтія-Друк, 2008. С. 117 – 131.

Степанова В.С.

Науковий керівник Лизнєва А.С.

Відокремлений підрозділ «Рубіжанський політехнічний коледж
імені О.Є.Порай-Кошиці Луганського національного університету
імені Тараса Шевченка»

ЗАКОНОМЕРНОСТІ В МИРЕ СЛУЧАЙНОСТЕЙ ИЛИ ТЕОРИЯ ВЕРОЯТНОСТЕЙ В ЖИЗНИ

Людей всегда интересовало будущее. Человечество во все времена искало способ его предугадать. В современном мире есть теория, которую наука признает и пользуется для планирования и прогнозирования будущего. Речь о теории вероятностей.

В жизни мы часто сталкиваемся со случайными явлениями.

У каждого случайного события есть четкая вероятность его наступления. Например, посмотрите официальную статистику пожаров в Украине (см. приложение №1). Вас ничего не удивляет? Данные из года в год стабильные. За 10 лет разброс от 46 до 53 тысяч пожаров. Задумайтесь, пожар — событие случайное. Но можно с большой точностью предсказать, сколько будет пожаров в следующем году (~ 46-53 тысяч).

В стабильной системе вероятность наступления событий сохраняется из года в год. То есть, с точки зрения человека с ним произошло случайное событие. А с точки зрения системы, оно было predetermined.

Разумный человек должен стремиться мыслить, исходя из законов вероятностей. Но в жизни о вероятности мало кто думает. Решения принимаются эмоционально.

Люди боятся летать самолетами. А между тем, самое опасное в полете на самолете — это дорога в аэропорт на автомобиле. Но попробуй кому-то объяснить, что машина опасней самолета. Вероятность того, что пассажир, севший в самолет, погибнет в авиакатастрофе составляет примерно 1/8 000 000. Если пассажир будет садиться каждый день на случайный рейс, ему понадобится 21 000 лет чтобы погибнуть.

По исследованиям: в США в первые 3 месяца после терактов 11 сентября 2001 года погибло еще одна тысяча людей... косвенно. Они в страхе перестали летать самолетами и начали передвигаться по стране на автомобилях. А так как это опасней, то количество смертей возросло.

По телевидению пугают: птичьим и свиными гриппами, терроризмом..., но вероятность этих событий ничтожна по сравнению с настоящими угрозами. Опасней переходить дорогу по зебре, чем лететь на самолете. От падения кокосов погибает ~ 150 человек в год. Это в десятки раз больше, чем от укуса акулы. Но фильма "Кокос-убийца" пока не снято.

В своей исследовательской работе я попробую проверить, действительно ли теория вероятности действует и как её можно применить в жизни.

Слово «вероятность», синонимом которого является, например, слово «шанс» достаточно часто применяется в повседневной жизни. Думаю, каждому знакомы фразы: «Завтра, вероятно, будет дождь», или «вероятнее всего в выходные я поеду на природу», или «это просто невероятно», или «есть шанс получить зачет автоматом». Такого рода фразы на интуитивном уровне оценивают вероятность того, что произойдет некоторое случайное событие. В свою очередь математическая вероятность дает некоторую числовую оценки вероятности того, что произойдет некоторое случайное событие.

Я решила проверить классическое определение вероятности.

Определение: Пусть множество исходов опыта состоит из n равновероятных исходов. Если m из них благоприятствуют событию A , то вероятностью события A называется число $P(A) = m/n$.

Возьмем, к примеру, игру в монету. При бросании может быть два равновероятных исхода: монета может упасть кверху гербом или решкой. Бросая монету один раз нельзя предугадать, какая сторона окажется сверху. Однако, бросив монету 100 раз, можно сделать выводы. Можно заранее сказать, что герб выпадет не 1 и не 2 раза, а больше, но и не 99 и не 98 раз, а меньше. Число выпадений герба будет близко к 50. На самом деле, и на опыте можно в этом убедиться, что это число будет заключено между 40 и 60.

Проведём опыт. Для начала, возьмем в руки монетку, будем ее бросать и записывать результат последовательно в виде строки: О, Р, Р, О, О, Р. Здесь буквами О и Р обозначено выпадение орла или решки. В нашем случае бросание монетки – это испытание, а выпадение орла или решки – событие то есть возможный исход нашего испытания. Результаты эксперимента представлен в приложении № 2. Проведя 100 испытаний орел выпал - 55, решка - 45. Вероятность выпадения орла в данном случае-0,55; решки – 0,45. Таким образом, я показала, что теория вероятности в данном случае имеет место быть.

Теперь рассмотрим применение теории вероятностей в лотерее. Большинство из нас хоть раз в жизни покупал лотерею или играл в азартные игры, но далеко не все использовали заранее спланированную стратегию. Умные игроки давно перестали надеяться на удачу и включили рациональное мышление.

Какие же шансы выиграть в лотерее?

Большинство людей играет в лотереи, где из 49 различных номеров разыгрываются 6. Вначале посчитаем количество возможных комбинаций. Начинаем с самого крупного номера и умножаем по очереди на следующие. И так столько раз, сколько шаров должно выпасть. В нашем случае:

$$49*48*47*46*45*44=10.068.347.520$$

Огромное число комбинаций! Но порядок выпадения для нас не важен! Поэтому подсчитаем повторяющиеся комбинации:

$$6*5*4*3*2*1=720.$$

Ну и какие же шансы выиграть в лотерею? Осталось лишь разделить 10.068.347.520 на 720 и получить примерно 1 из 13,983,816.

Вот почему Вы не выигрываете джек-пот каждую неделю!

Перебрав множество фактов из жизни, и проведя эксперименты в домашних условиях, я поняла, что действительно теория вероятности в жизни имеет место быть.

Можем ли мы предугадать с помощью этой теории, что случится с нами через день, два, тысячу? Конечно, нет. Событий связанных с нами в каждый момент времени очень много. С помощью этой теории предугадывать можно лишь однотипные события. Например, такое как бросание монеты — это событие из 2 вероятностных результатов. В общем, прикладное применение теории вероятностей связано с немалым количеством условий и ограничений.

Но следует помнить, что в жизни есть ещё такое понятие как удача, везение. Это то, что мы говорим - повезло, когда например какой-нибудь человек не учился никогда, никуда не стремился, играл в компьютер, а через 5 лет стал известным музыкантом. Тогда мы говорим, что он оказался в нужном месте и в нужное время.

Таким образом, работаем над собой, принимаем решения, которые могут повысить вероятность выполнения наших желаний и стремлений.

Литература

1. Вентцель Е.С. Теория вероятностей: Учебник для вузов. М.: Высшая школа, 2006 г. 2. Гнеденко Б.В. Очерк по теории вероятностей. М.: Эдиториал УРСС, 2009 г.

Информационные источники

1. <http://www.yugzone.ru/subscribe/85.htm> 2. <http://www.blagodetelevovk.com/theory/never.htm> 3 <http://www.sankt-petersburgpost.ru>

Толочко М.А.

Науковий керівник – Демченко Н.Л.

Відокремлений підрозділ «Рубіжанський політехнічний коледж імені О.Є.Порай-Кошиці Луганського національного університету імені Тараса Шевченка»

ФИЗИКА И ИСКУССТВО . . .

Кажется, они не совместимы. Однако это не так, и сегодня мы попытаемся это доказать. Представители искусства, порой и сами этого не зная, используют для своих творений физические закономерности. А физики... они любят и ценят искусство, которое пробуждает их творческую мысль, вдохновляет и тем самым помогает постигать тайны природы.

Сочетание таланта художника и мастера-виртуоза в одном лице позволило создать произведения, не имеющие мировых аналогов. Хрустальная

сказка, стеклянное чудо, волшебный мир стекла. Алексей Зеля – гениальный мастер. Во всех работах используется особое кварцевое стекло. Работать с кварцевым стеклом очень сложно из-за высоких температур. Все операции можно проводить только непосредственно в пламени, все время равномерно вращая. Кроме того, все необычайные эффекты, цвета, оттенки приходится придумывать и изобретать самому, так как рецепты для легкоплавких стекол здесь не годятся.

Все, кто изучал школьный курс физики, помнят тему "Магнитное поле", неперенной демонстрацией при изучении которой были "рисунки" силовых линий магнитного поля. Сатико Кодама – известная японская художница. В своих работах она использует ферромагнитную жидкость, полученную при распределении микрочастиц твердого вещества в масляной основе. Управляя этой черной жидкостью с помощью магнитного поля, можно создавать сложные органические и трехмерные формы, причем формы никогда не будут повторяться. Эти инсталляции вызывают неизменный восторг у публики.

Механика и движение всегда очаровывали кинетического скульптора Дэвида К. Роя. Каждая из кинетических скульптур Роя — механизм из дерева, приведенный в действие витой пружиной. Визуально привлекательные скульптуры становятся действительно захватывающими в динамике. Сила, приводящая механизм скульптуры в движение, — обыкновенный ветер. По словам автора, даже слабое движение воздуха активизирует работу его произведений, после чего они остаются в движении от полутора до пятнадцати часов.

Мы попытались доказать, что физика и искусство связаны между собой. Представители искусства, его разных областей и направлений должны знать физические закономерности. Которые успешно служат, как мы только что видели, не только научно-техническому прогрессу, но и миру вдохновения, миру чувств.

Информационные источники

1. goodnews.ru 2. zelya-glass.ru, www.baby.ru, www.liveinternet.ru 3. www.kulturologia.ru, vespig.wordpress.com

Щухла О.О., Дмитрієв Т. Б.

Науковий керівник Білоус О.В.

Відокремлений підрозділ «Рубіжанський політехнічний коледж
імені О.Є.Порай-Кошиці Луганського національного
університету імені Тараса Шевченка»

ПРАВОСЛАВНІ СВЯТА ТА НАРОДНІ ЗВИЧАЇ

Кожна нація, кожен народ має свої звичаї, що склалися протягом багатьох поколінь і освячені віками. Ми, українці, - нація дуже давня, і свою духовну

культуру наші предки почали творити задовго до християнського періоду в Україні.

Великий український поет Тарас Шевченко, звертаючись до України як до вічно стражденної матері, питає:

Чи ти рано до схід-сонця
Богу не молилась?
Чи ти діточок непевних
Звичаю не вчила?

Як бачимо з цих слів Т. Шевченка, не вчити своїх дітей звичаїв — великий гріх для матері.

СВЯТА ПАСХА, АБО ВОСКРЕСІННЯ ГОСПОДА НАШОГО ІСУСА ХРИСТА

Воскресіння Христове — одне з найдавніших й найсвітліших християнських свят. Згадуємо на Пасху, що людина повинна любити всіх і все: живу і мертву природу — людей, тварин, рослин, гори, річки й моря.

СТРІТЕННЯ ГОСПОДНЄ

(15 лютого)

У народні кажуть, що на Стрітєння зима йде туди, де було літо, а літо — де була зима. Ясна і тиха погода в цей день віщує добрий урожай польових культур і роїння бджіл. Вітер — погана ознака. Відлига — чекай пізньої весни. Існують такі прислів'я: як на Стрітєння півень нап'ється водиці, то на Юрія він наїється травиці.

БЛАГОВІЩЕННЯ ПРЕСВЯТОЇ ДІВИ МАРІЇ

(7 квітня)

Благовіщенську проскуру перетирають на порошок і, годуючи бджіл, додають до меду — щоб бджоли роїлись; змішують її з землею і сіють по чотирьох кутках ниви — щоб дощова хмара ниви не минала; заривають в землю, щоб град посіву не побив. Про цей день існує багато прикмет:

- якщо перед сходом сонця на Благовіщення ясно й тихо, то буде добрий врожай на збіжжя;

- яка погода на Благовіщення, така й на Великдень буде;

- якщо на Благовіщення лежить сніг, то літо буде неврожайне;

- якщо на Благовіщення мороз, то буде багато огірків;

- до Благовіщення зими не кляни! - бо, мовляв, вона ще може повернутись;

- до Благовіщення кам'яна зима!

УСПІННЯ БОЖОЇ МАТЕРІ

(28 серпня)

У народі свято Успіння Пресвятої Богородиці називають Перша Пречиста. Протягом осіннього періоду є три Пречисті, про які в народі говорять так: Перша Пречиста жито засіває, Друга — дощем поливає, а Третя — снігом покриває. Отже, в період Першої Пречистої відбувається озима сівба. Дівчата в селі

звільняються від тяжкої роботи. За прислів'ям: прийшла Перша Пречиста - стає дівка речиста, тобто багато говорить, бо не має вже що робити.

Після Першої Пречистої батьки, що мають дорослих дітей, готуються до весільного сезону. В садах збирають врожай яблук і груш, залишаючи тільки зимові сорти.

ПОКРОВА ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ

(14 жовтня)

Якщо на Покрову вітер віяв з півночі, зима буде холодна і з великими снігами, а як з півдня — тепла. Покрова святкується в нас не тільки як релігійне, а й як національне свято.

ДЕНЬ СВЯТИХ БЕЗСРІБНИКІВ І ЧУДОТВОРЦІВ КОСМИ ТА ДІМІАНА

(14 листопада)

Господарі примічають погоду: як вітер на Кузьми-Дем'яна, то буде дорога санна.

СВЯТО ВСЕХВАЛЬНОГО АПОСТОЛА АНДРІЯ ПЕРВОЗВАННОГО

(13 грудня)

З давніх-давен у ніч під Андрія вгадували свою долю. Якщо парубок був сердитий на батька своєї дівчини (не пускає дочку гуляти тощо), то такого батька треба “провчити”. Парубок підмовляє хлопців, ставить могорич і ... хлопці гуляють! І вранці: там віз на хаті, там ворота по річці пливають, а в іншого господаря — дуже вже він дошкулив парубкам — геть тин розібрали, і кілка не знайти. Бувало й таке, що парубки нову вулицю будували. Назносять старих тинів, воріт і таке набудують, що в темну ніч перехожий не розбере, де він: вдома чи на десятій вулиці.

НАЙМЕНУВАННЯ ГОСПОДНЄ.ВАСИЛІЯ ВЕЛИКОГО

(14 січня)

На Новий Рік існує дуже багато прикмет. Ось деякі з них:

- якщо ніч проти Нового Року тиха і ясна, буде щасливий рік не тільки для людей, а й для худоби;

- якщо сонце весело зійде, в весь рік буде щасливий, а особливо добрим буде врожай садовини;

- якщо іній ясно вкриває всі дерева, буде врожай на збіжжя.

На Новий Рік не годиться пити по одній чарці, а все по дві, щоб старі в парі жили, а молоді собі пару знайшли — так промовляють за новорічним обрядом, коли гостей приймають.

ПРЕПОДОБНОЇ МУЧЕНИЦІ ЄВДОКІЇ

(14 березня)

Свято преподобної Євдокії в народі називають Явдохи. Згідно з народною традицією — це перший день весни. Перший весняний місяць має назву березень. Назва походить від берези, яка в цьому місяці починає цвісти — вбирається в сережки.

ПРЕПОДОБНОГО ОЛЕКСІЯ ЧОЛОВІКА БОЖОГО

(30 березня)

Теплий Олекса так називають день святого Олексія . Про день Теплоного Олекси існують різні прислів'я:

- в цей день ворон купає своїх дітей і відпускає їх на волю, самостійне життя;

- крук благословляє своїх дітей, щоб чесно в світі жили, - щоб крук крукові очі не довбав;

- на свято Олексія крук купається;

- за скільки тижнів вилетять мухи перед Теплим Олексою, за стільки ж сховаються по Теплому Олексі.

СВЯТОГО ВЕЛЕКОМУЧЕНИКА ЮРІЯ ПЕРЕМОЖЦЯ

(6 травня)

За народними віруваннями, у цей день весна сходить на землю і вже повноправно господарювати. У цей день дівчата, почувши зозулю, запитували: “Зозуленько, чи довго я буду у батька?” Якщо зозуля більше не куватиме, а здійсметься й полетить, то це знак, що, дівчина цього року заміж піде. Якщо почне кувати, то скільки разів “кувне”, стільки років має чекати дівчина весілля.

Література

1. Грушевський М. З історії релігійної думки на Україні. – Львів, 1925. – 356 с. **2.** Колядки та щедрівки: Зимова обрядова поезія трудового року. – К., 1965. – 205 с. **3. Митрополит Іларіон.** Дохристиянські вірування українського народу. – К., 1995. – 245 с. **4. Пономарьов М.** Історія української діаспори. – Львів, 1990. – 280 с. **5.** Українське народознавство: Навчальний посібник/ За ред. А.М. Богуш, Н.В. Лисенко – К.: Вища школа, 2002. – 407 с. **6.** Українське народознавство: Навчальний посібник/ За ред. С.П. Павлюка, Г.Й. Горинь, Р.Ф. Кирчіва. – Львів: Фенікс, 1994. – 608 с.

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ

Архіпова О.О.

Науковий керівник Варфоломєєва К. В.

Відокремлений підрозділ «Лисичанський педагогічний коледж

Луганського національного університету імені Тараса Шевченка»

ТЕХНІЧНА ТА ІГРОВА ПІДГОТОВЛЕНІСТЬ БАДМІНТОНІСТІВ РІЗНОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ

У розвитку бадмінтону в сучасному світі особливо високі вимоги ставляться до фізичної та технічної підготовленості. Питання засобів технічної та ігрової підготовки у тренувальному процесі бадмінтоністів потребує доповнень і корегування до сучасного рівня розвитку.

До аналізу дослідження засобів, які використовуються для покращення рівня технічної та ігрової підготовки у бадмінтоні зверталися такі фахівці: Марков О., Ліфшиц В., Галицький А., Рибаків Д., Штильман М., Скрипко А., Шульман В., Смирнов Ю., проте їхні дані є дещо застарілими.

За останні роки ряд таких перемін відбувся й у бадмінтоні: збільшення технічного арсеналу ударів у зв'язку з удосконаленням інвентарю; зміна техніки переміщення через запровадження синтетичного покриття; збільшення швидкості гри та зменшення кількості помилок у зв'язку зі зміною правил змагань. Проте залишається потреба аналізу технічної та ігрової діяльності спортсменів різної кваліфікації, так як в сучасній науково-методичній літературі дане питання мало розглядалося.

Оцінка швидкісних здібностей може бути визначена по рівню максимальної швидкості виконання вправи без регіонального стомлення. При оцінці абсолютної швидкості використовується пробіжка 20-30-м. відрізків з ходу, що дозволяє уникнути впливу старту на рівень дистанційної швидкості. Швидкісні можливості в цьому випадку оцінюються по рівню швидкості (м/с) або часу проходження відрізка.

Оцінюючи силові можливості бадмінтоніста, слід звернути увагу на рівень розвитку максимальної і вибухової сили, силову витривалість. Максимальну силу доцільніше оцінювати в динамічному режимі, оскільки статичний режим не відображає характер роботи спортсмена.

Точність оцінки силових якостей значно підвищується при роботі в ізокінетичному режимі. Перевагою методу є те, що максимальна сила може виявлятися при різних швидкостях руху. Отримані дані можуть використовуватися при вдосконаленні техніки і при розвитку силових якостей.

Силова витривалість оцінюється при виконанні рухів імітаційного характеру, близьких формою і особливостям функціонування нервово-м'язового апарату до дій змагань. Для бадмінтоніста це імітація рухів змагань на майданчику або виконання вправ силового характеру.

У бадмінтоні для визначення гнучкості спортсмена використовують вимірювання рухливості декількох суглобів: рухливість хребетного стовпа; рухливість плечового суглоба; рухливість променезап'ясткового суглоба.

Впродовж 2014 року нами було проведено спостереження за бадмінтоністами різної кваліфікації під час тренування та проведені тести для визначення технічної підготовленості під час низки змагань – спортсмени мають від I до III кваліфікаційного розрядів з бадмінтону. Навчаються бадмінтоністи I розряду в 11 класі, II розряду в 10 класі, III розряду в 9 класі. Вік варіюється від 15 до 18 років. Загалом проаналізовано 12 одиночних матчів 14-и спортсменів. Даним видом спорту займаються більше 5 років.

Під час проведення спостереження ми акцентували увагу на виконання техніко-тактичних дій бадмінтоністів, які в основному виконують техніко-тактичні дії біля сітки, смеші, забиті волани.

Під час дослідження акцентували увагу на правильність виконання короткої нижньої подачі. При подачах треба виконувати наступні правила: ракетка не повинна підніматися вище лінії пояса, а голівка ракетки – вище кисті руки, що тримає ракетку. Для виконання подачі необхідно стати боком до сітки, ліву ногу виставити небагато вперед, тулуб також злегка нахилити вперед. Особливо активна участь в ударі повинна виконувати кисть руки. До удару вона відгинається назад, а потім різко випрямляється. При виконанні подачі волан можна тримати довільно, але найбільше доцільно тримати його вказівним і великим пальцями за оперення.

Великого значення надавали ударам високо-далеким та укороченим. Волан відбиваєте зверху, з лівої сторони тулуба. Замах починати з поворотом тулуба й розворотом плечей у ліву сторону по напрямку передбачуваної точки удару. Права рука повинна доганяти ліве плече, але при цьому треба обов'язково розвертати тулуб уліво й робити крок лівою ногою.

Аналіз змагальної діяльності дав нам можливість визначити значущі компоненти змагальної діяльності бадмінтоністів. До них увійшли подачі, удари при грі зверху (високо-далекий, укорочений, смеш), удари при грі знизу (на сітку, високі, плоскі), удари при грі в зоні сітки (відкидка, підставка, добивання, змітання, перевід), удари в різні зони майданчика.

У ході наших досліджень при визначенні середнього значення технічних дій, які застосовують у одиночних іграх бадмінтоністи (МС), ми одержали наступні результати: найбільшу кількість ударів складає смеш (14,82 %); відкидка та підставка складають відповідно 10,88 % та 10,13 %; удари знизу: в зону сітки – 9,87 % та в задню зону – 7,94 %; високі далекі удари – 8,29 %; коротка подача – 8,01 %; укорочений удар – 7,59 %; висока подача – 6,8 %.

Ми з'ясували, що від оптимального і поступового розподілу навчально-програмного матеріалу за роками, навчання багатолітньої системи занять (від розрядників до МС) залежить якість технічної підготовки і ріст спортивної майстерності гравців.

Література

1. **Жбанков О. В.** Информационная система оперативной оценки эффективности технических действий в бадминтоне /О. В. Жбанков, Д. Н. Куприянов, Ю. М. Ильин // Теория и практика физической культуры, 2001. – № 9. – С. 62-63. 2. **Лившиц В.** Бадминтон / В. Лившиц, А. Галицкий. – М. : Физкультура и спорт, 1984. – 176 с.

Їжак К. В.

Науковий керівник Ляшенко В. В.

Відокремлений підрозділ «Лисичанський педагогічний коледж
Луганського національного університету імені Тараса Шевченка»

ВІЙСЬКОВА МЕДИЦИНА В СТАРОДАВНЬОМУ РИМІ

Історія Риму безпосередньо пов'язана з військовою справою доблесних синів Римської імперії, віддавали свої життя заради розширення, процвітання і величі Імперії. Тому медицина найтіснішим чином пов'язана з військовою справою, що призвело до розвитку військової медицини, розквіт якої був при правлінні Августа.

Розвиток медицини в Римі перш за все пов'язано з ім'ям грецького лікаря Аськлепіада, які створили медичну школу в ньому. Успіх Аськлепіада залежав насамперед від того, що: на місце традиційної терапії з самими різними заходами і масою ліків він ввів по можливості просте і «згідне з природою» лікування; своєю доступністю ця терапія імпонувала масам; цієї терапії він дав теоретичне обґрунтування в дусі епікуреїв філософії і цим знайшов ключ до сердець освічених римлян (так як римляни завжди дивилися на наукові питання з практичної точки зору, а крім того, і навпаки, у них було прагнення все практичні речі наділяти у науковий вбрання).

За уявленням Аськлепіада, хвороба виникає здебільшого як наслідок «Застою тілець». Цей застій обумовлюється величиною або формою частинок, їх кількістю або занадто швидким рухом, або перегином пір. Відповідно до розрізнення органу і часу виникають різні хворобливі форми.

В своїй терапії Асклепіад керувався певними принципами. Він вимагав, щоб у кожному окремому випадку лікар випробував 2-3 кошти і віддавав перевагу простим і «природним» заходам: діет, рух, ванни, потіння, водолікування.

Історія Римської імперії охоплює п'ять століть – час розквіту рабовласницької формації в регіоні Середземномор'я і її падіння. Розвиток медичної справи здійснювалося в містах і провінціях, де державні влади стали засновувати оплачувані посади лікарів – архіатров.

При дворі імператора служили придворні архіатри, в провінціях - провінційні, в містах - народні архіатри. У містах призначалися по 5-10 лікарів у залежності від кількості населення. Першим імператорським архіатром в Римі

вважається грек Ксенофона - особистий лікар імператора Клавдія, якого Клавдій представив як уродженця о. Кос і нащадка легендарного Ескулапа (грецького бога Асклепія).

Архіатри об'єднувалися в колегії і знаходилися під контролем місцевої влади та центрального уряду, який суворо стежили за їх виборами і призначенням.

Процедура виборів нагадувала суворий іспит, після якого лікар отримував звання «Лікар, затверджений державою». Архіатри працювали при об'єднаннях ремісників, в лазнях, театрах, цирках. Вони мали постійне платню, але могли і займатися приватною практикою. Є відомості про залучення лікарів в як судових медиків. До обов'язків голови міських архіатров входило викладання медицини в спеціальних школах. Анатомія викладалася на тварин, а іноді - на поранених і хворих. Практичну медицину вивчали у ліжку хворого.

Закон строго визначав права і обов'язки учнів. Весь свій час вони повинні були віддавати навчанню. Медична освіта таким чином було вперше визнано справою державного значення.

Положення лікарів у Римі з часом зміцнилося. Вони одержали великі права, звільнення від обтяжливих повинностей і навіть пільги. Під час війни лікарі та їхні сини звільнялися від загальної військової повинності. Подібні привілеї залучили в Рим іноземних лікарів, що призвело до їх надлишку, конкуренції і в результаті – до вузької спеціалізації.

Положення лікаря в Римській імперії значно відрізнялося від положення лікаря в Стародавній Греції, де лікар був вільний від обов'язків перед державою.

Римська наука періоду Імперії мала емпірично-описовий і прикладний характер, властивий римському практицизму. Увібравши в себе досягнення всіх народів Середземномор'я, римське енциклопедичне знання сформувалося в результаті трансформації та взаємного проникнення давньогрецької та східної культур.

Цельс не був лікарем, але був просто освіченою людиною. Його праця, що носить назву «*De medicina libri octo*», є частиною великої енциклопедії, в якій трактуються риторика, філософія, сільське господарство, право, а також лікарське мистецтво. Праця Цельса ґрунтується на грецьких і олександрійських джерелах, але принаймні на всій його роботі лежить, перш за все, друк впливу методичної школи. Праця Цельса має дуже плановий і систематичний характер, тим не менше всі викладені там погляди та поради жодним чином не можуть бути названі «системою медицини». Створення такої системи в коло завдань Цельса не входило; єдине, до чого він прагнув, було складання практичного керівництва з медицини, виклавши досягнення римської медицини періоду ранньої імперії в області дієтики, гігієни, теорії хвороби, терапії та особливо хірургії.

Цельс склав свою енциклопедію за часів імператора Тіберія, тобто на початку першого століття. Трактат Цельса вніс істотний внесок у розвиток наукової латинської термінології.

Соран першим став працювати раціонально, звільнивши ці області медицини від всяких містичних понять і заходів, усунувши грубі, насильницькі прийоми. До анатомії і фізіології він ставився так само, як і методики. У питанні про причини хвороб він тримається примітивних поглядів. Дослідження «темних причин», вислизують від розуміння лікаря, він вважає непотрібним і шкідливим; причини захворювання він ділить на причини, подіяли, вже що зробили свій вплив, і причини, що продовжують ще діяти.

Таким чином, розвиток медицини у Стародавньому Римі мав широке процвітання і прославляв імперію.

Кіященко А. А.

Науковий керівник Крошка С.А.

Відокремлений підрозділ «Лисичанський педагогічний коледж

Луганського національного університету імені Тараса Шевченка»

**ПОЗАУРОЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ШКОЛЯРІВ ПО ФОРМУВАННЮ
КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'Я ЯК НАЙВАЖЛИВІШИЙ ЗАСІБ ВСЕБІЧНОГО
РОЗВИТКУ**

Проблема зниження рівня здоров'я населення країни стоїть сьогодні надзвичайно гостро. Особливу тривогу викликає погіршення здоров'я підростаючого покоління. Формування у дітей валеологічної грамотності, виховання ціннісного відношення до свого здоров'я – найбільш вірний шлях рішення проблеми збереження здоров'я нації.

Валеологічна грамотність передбачає не тільки знання про засоби збереження здоров'я, але й аналіз вчинків і способу життя з точки зору їх впливу на стан здоров'я, наявність вмінь проводити самоспостереження. Важливо вміти контролювати і оцінювати функціональний стан організму з тим, щоб своєчасно виявляти відхилення і проводити корекцію.

Невід'ємною частиною системи виховання в нашій країні є систематична позакласна робота з учнями. Це спеціально організовані позаурочні заняття, які сприяють поглибленню знань, розвитку умінь та навичок, задоволенню і розвитку інтересів, здібностей і забезпечення розумового відпочинку школярів. Позакласна робота – «... це не тільки закріплення знань, сполучна ланка теорії з практикою, але й спосіб гармонізувати дитину, об'єднати її знання, які сприяють розумінню й осмисленню законів природи, суспільства, життєдіяльності людини в єдину світоглядну систему» [3, с. 44].

В позакласній роботі повторюються, поглиблюються й закріплюються валеологічні знання, які були отримані на уроках, виховується переконаність школярів і формується потреба у здоровому способі життя.

Головна мета позакласної роботи – створення умов для особистісного розвитку і творчої самореалізації кожного учня. Необхідно формувати у дітей цілісну наукову картину світу, сучасний світогляд, творчі здібності і здатність до самостійного наукового пізнання.

У сучасних умовах доцільна організація вільного часу по формуванню культури здоров'я школярів – одна з умов здійснення комплексного підходу до виховання. Основними завданнями по формуванню культури здоров'я школярів основної школи в позакласній роботі є: формування в учнів принципово нового підходу до свого здоров'я, спрямованого на його збереження й зміцнення; акцентування уваги на можливостях свого організму; диференційований підхід до різних методик оздоровлення і лікування тих чи інших захворювань; уміле використання медико-валеологічних знань; пропагування ідеї здорового способу життя; знайомство з досягненнями науки валеології, біології, медицини, фізичної культури, в галузі культури здоров'я людини.

Процес формування культури здоров'я школярів в позакласній роботі ґрунтується на сутнісному аналізі культури здоров'я, її критеріях та показниках, а також на вікових психологічних особливостях школярів. Він складається з психолого-педагогічних умов, формування методів і засобів культури здоров'я.

Процес формування культури здоров'я реалізується в декілька етапів: самопізнання свого організму, рівня культури здоров'я, самооцінювання стану свого здоров'я, самооздоровлення.

Перший етап характеризується поглибленням знань з медико-валеологічних дисциплін, самостійне вивчення свого здоров'я, рівня культури, індивідуальних особливостей організму. Закладається основа формування настанови на здоров'я, на активне становлення до нього.

Другий етап характеризується самостійністю адекватного оцінювання свого стану здоров'я, рівня його культури. Він є надзвичайно важливим, оскільки підбиває своєрідний підсумок попереднього стану і націлює на наступний. Учні більше залучаються до самостійної роботи.

Третій етап характеризується дійовим, активним ставленням учнів до самих себе, до свого здоров'я. Створення потрібних умов для вироблення потреби в проведенні розроблених заходів із самооздоровлення організму.

Дієвість кожного наступного етапу зумовлена ефективністю попереднього, що в кінцевому підсумку й визначає їх органічну єдність і цілісність усієї системи, сприяє формуванню всебічно розвинутої гармонійної особистості, однієї з найважливіших особливостей якої є високий рівень культури здоров'я.

Система формування культури здоров'я виникає лише при наявності певного контингенту людей – учнів і вчителів. Учителі розглядаються, як організуючий та направляючий чинник педагогічного впливу, а учні – активні учасники співпраці.

Зміст позакласної роботи з валеологічного виховання і навчання школярів включає питання особистості і суспільної гігієни, режиму для школярів, вплив фізичної праці і фізкультури на здоров'я, гігієни розумової праці, профілактики різноманітних захворювань, статевого виховання, харчування і здоров'я тощо.

Проблема формування культури здоров'я школярів в позакласній роботі ще достатньо не розроблена. Тому необхідно більше приділяти уваги цьому питанню. Необхідно розробляти оздоровчі заходи, підвищувати активність учнів щодо самоосвіти, поширення одержаних знань, самооздоровлення.

Література

1. **Брехман И.И.** Введение в валеологию – науку о здоровье.– Л.:Наука,1987.– 125 с. 2. **Горашук В. П.** Валеология : наука, навчальний предмет, культура, здоров'я // Освіта на Луганщині.– 1997.– №1-2.– С.92-95. 3. **Сухомлинський В. А.** Павлышская средняя школа. – М. : Просвещение, 1979. – 394 с.

Коптєва Т.С.

Науковий керівник Борисенко Л.Л.

Відокремлений підрозділ «Лисичанський педагогічний коледж

Луганського національного університету імені Тараса Шевченка»

ЗАСТОСУВАННЯ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Проектом Державного стандарту загальної середньої освіти передбачається диференційоване навчання, а за мету уроків фізичного виховання ставиться досягнення кожним учнем рівня навченості не нижче обов'язкового. Нові вимоги вимагають нових технологій навчання, які б забезпечили і високий рівень теоретичної та практичної підготовки з фізичної культури, і переорієнтацію навчально-виховного процесу на особистість учня, на сприятливі умови для досягнення кожним належного рівня знань, умінь і навичок.

Професійний обов'язок кожного вчителя бачити насамперед особистість дитини, якомога точніше знати її пізнавальні здібності, щоб індивідуалізувати навчання.

Диференційоване навчання – давно відомий і ефективний засіб здійснення індивідуального підходу до організації навчальної діяльності.

Яка ж мета диференційованого навчання? По-перше запобігти прогалинам у знаннях або усунути їх, збудити в них інтерес до навчання; по-друге, поглибити й розширити знання, вміння й навички школярів [1, с.19].

Успішне здійснення диференційованого навчання можливе за умов, коли вчитель: уміє передбачати труднощі; враховує загальну готовність своїх підопічних до наступної діяльності; використовує в системі диференційовані

завдання індивідуального та групового характеру; проводить перспективний аналіз [1, с. 32].

Використання диференційованих форм навчальної роботи зумовлюється і впливом гуманістичної тенденції у вихованні школярів. Як правило, «обраний учителем середній темп діяльності є нормальним лише для певної частини учнів, для інших він швидкий чи повільний. Одна і та ж навчальна задача для одних дітей є складною, а для інших вона – легке питання.

Спеціальні дослідження і передовий педагогічний досвід показують, що в диференціюванні навчальних завдань для школярів доцільні такі способи:

- зміст однаковий для всього класу, а для сильних учнів – зменшення часу на роботу, збільшення обсягу завдання;
- спільне завдання для всього класу, а для слабких дітей – допоміжний матеріал, що полегшує його виконання (зразок, таблиця, схема тощо);
- самостійний вибір учнями відповідного завдання на етапі засвоєння нового складного матеріалу.

У педагогічній науці і практиці розрізняють два види диференціації: внутрішню і зовнішню. Часто вживають інші терміни: внутрішня диференціація – рівнева диференціація; зовнішня диференціація – профільна диференціація. Рівнева – диференціація за здібностями та успішністю в навчанні, а профільна – за нахилами та інтересами [2, с.118].

Перший вид диференціації – рівнева диференціація виражається в тому, що, навчаючись в одному класі, за одною програмою, учні можуть засвоювати матеріал різного рівня складності. За цих умов визначальним повинен бути не середній і не високий рівень вимог до результатів навчання, в якому формулюються мінімально необхідні вимоги до засвоєння знань. На основі рівня обов'язкових результатів формулюються більш високі рівні засвоєння знань і умінь [2, с.119]. Організуючи навчання за рівнями, учитель повинен дуже добре знати: індивідуальні можливості кожної дитини; вчити працювати в групі; удосконалювати навички і здібності учнів у груповій та самостійній роботі; здійснювати постійний контроль за самостійною роботою учнів; вміло використовувати засоби заохочення; відмовлятися від малоефективних прийомів організації навчання.

Другий вид диференціації – зовнішня диференціація. Терміном «зовнішня диференціація» позначають таку організацію навчального процесу, за якої для задоволення різнобічних здібностей і нахилів учнів створюються спеціальні диференційовані класи, школи. Зміст зовнішньої диференціації полягає в конкретній спеціалізації навчання в області стійких пізнавальних інтересів, схильностей і здібностей школярів з метою створення умов для їх максимально-індивідуального розвитку [2, с. 121].

Зовнішня диференціація в свою чергу поділяється на: регіональну – за типом шкіл (спецшколи, гімназії, ліцеї, коледжі, приватні школи, комплекси); внутрішньошкільну (рівні, профілі, відділення, поглиблення, нахили, потоки); по

паралелях (групи і класи різних рівнів: гімназійні, класи компенсуючого навчання і т.д.); між класами (факультативні, збірні, різновікові групи).

Кожній дитині важливо дати не тільки знання, а й способи їх здобуття. Прийоми диференційованих завдань можна звести до таких: диференціації за ступенем складності завдань; диференціація за ступенем самостійності учнів; диференціація за обсягом.

Отже, готуючи диференційовані завдання, вчитель обов'язково зіставляє їх мету й зміст з рівнем знань і розвитку учнів, шукає те спільне в змісті й характері завдань, без чого не можна правильно визначити ступінь їх складності для кожної групи, і на цій основі визначає необхідний і посильний зміст та обсяг роботи. Лише за таких умов створюються сприятливі можливості для успішного навчання кожної дитини.

Література

1. Актуальне проблемы дифференцированного обучении / Под. ред. Рожиной Л.Н. Минск.: Народная АСВЕТА, 1992. – 191 с. 2. **Осмаловская М.М.** Организация дифференцированного обучения в современной общеобразовательной школе. – М. – Воронеж, 2005. – 216 с.

Линько Ю.С.

Науковий керівник Бербець О.П.

Лисичанський ордену Трудового Червоного Прапора гірничий технікум

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ В СУЧАСНОМУ ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Стрімкий науково-технічний прогрес, поява в нашому повсякденному житті побутової та оргтехніки, котрі повністю замінюють фізичну працю на виробництві, в службовій діяльності та у побуті – всі ці фактори стають причинами значного скорочення рухової активності людини. Але при цьому людство не стоїть на місці, вигадуючи та виробляючи ще більш комфортні автомобілі та механічні засоби пересування, а також все нові й нові прилади та механізми для фізичного полегшення життя людей. І люди охоче користуються цими «благами» цивілізації, не помічаючи порою, як стають їх заручниками. Але і цього людині вже замало! Людина вже бажає не лише фізичного, але й розумового комфорту! Комп'ютери, калькулятори, найсучасніші мобільні телефони та смартфони з програмними забезпеченнями, які за нас рахують, виправляють граматичні помилки в текстах, які ми пишемо, нагадують нам про кожну подію та кожне завдання, які ми маємо виконати...

Людина починає стрімко деградувати не лише фізично, але й розумово та духовно. Ще 20 років тому сюжети фантастичних романів про те, як машини захоплюють владу на Землі були для нас чимось нездійсненним та недосяжним, але, на мій погляд, ці часи вже не за горами. Якщо машини за нас працюють, рахують, пишуть, виправляють, підказують, то хто ким наразі керує?

Будь-яка мета реалізується шляхом її конкретизації в цілому комплексі послідовних, тісно взаємопов'язаних завдань. У цьому контексті завдання можна розглядати як малі, конкретні кроки, що ведуть до кінцевого результату діяльності.

У процесі фізичного виховання вирішується багато завдань, але всі вони можуть бути умовно об'єднані у три групи: освітні, оздоровчі і виховні.

В процесі навчання в сучасному ВНЗі з курсу фізичного виховання має передбачатися рішення наступних завдань:

- виховання у студентів високих моральних, волевих і фізичних якостей, готовності до високопродуктивної праці;
- збереження і зміцнення здоров'я студентів, сприяння правильному формуванню і всебічному розвитку організму, підтримка високої працездатності протягом всього періоду навчання;
- значне посилення боротьби з шкідливими звичками студентів, пропаганда основ раціонального харчування;
- всебічна фізична підготовка студентів;
- професійно-прикладна фізична підготовка студентів з урахуванням особливостей їх майбутньої трудової діяльності;
- придбання студентами необхідних знань по основах теорії, методики і організації фізичного виховання і спортивного тренування;
- вдосконалення спортивної майстерності студентів, які займаються спортом з метою досягнення високих спортивних результатів;
- виховання у студентів переконаності в необхідності регулярно займатися фізичною культурою і спортом.

Виховні завдання, які покликаний вирішувати у процесі фізичного виховання кожен педагог, повинні забезпечити соціальне формування особи, виховання членів суспільства, відданих його ідеалам, які відстоюють його інтереси.

Реалізація виховних завдань сприяє втіленню віковичної мрії людства про гармонію у вихованні, якою вона представлялася кращим мислителям у різні часи та епохи.

Підготовку всебічно розвинених членів суспільства вважав метою виховання Фур'є. В новому світі, за його прогнозами, виросте нова людина, фізично розвинена, творчо активна, знайома з декількома ремеслами, основами наук і мистецтв.

Об'єктивною основою органічного взаємозв'язку всіх сторін виховання є єдність фізичного і духовного розвитку людини.

Вирішення виховних завдань передбачає:

- розвиток інтелекту й утвердження життєвого оптимізму;
- патріотичне та моральне загартування молоді, виховання волі;
- виховання любові до праці;

- розширення сфери естетичного впливу навколишнього середовища на особу.

Фізичне виховання та спорт безпосередньо поєднуються з релігією, яка завжди займалася питаннями духовно-морального виховання. Основною метою й функцією фізичного виховання є плекання гідності особи та гармонії людського тіла. Фізичне виховання зміцнює тіло, робить його здоровим і міцним. Щоб досягнути цієї мети, тіло мусить підпорядкуватися певній дисципліні. Фізичне виховання та спорт привчають людину до самоконтролю, вчать бути відважним до небезпек. Спорт є школою патріотизму, відповідальності, відваги, солідарності, чесності, дружби, витривалості, взаємної підтримки, терпеливості, мудрості, мужності, стриманості, справедливості.

Література

1. **Ващенко Г.** Тіловиховання як засіб виховання волі і характеру / Ващенко Г. –Л. : Укр. технології, 2001. – 56 с.

Олійник В. М.

Науковий керівник Єршов С. І.

Відокремлений підрозділ «Лисичанський педагогічний коледж

Луганського національного університету імені Тараса Шевченка»

**МОРАЛЬНО-ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ НА ЗАНЯТТЯХ ФІЗИЧНОЇ
КУЛЬТУРИ ЗАСОБАМИ СХІДНИХ ЄДИНОБОРСТВ**

На сучасному етапі все очевиднішим стає те, що традиційна школа, орієнтована на передавання знань, умінь і навичок, не встигає за темпами їх нарощування. Сучасна школа недостатньо розвиває здібності, необхідні її випускникам для того, щоб самостійно самовизначитися у світі, приймати обґрунтовані рішення щодо свого майбутнього, бути активними і мобільними суб'єктами на ринку праці.

Одним з найголовніших шляхів для досягнення вище вказаних результатів є організація уроків за сучасними інноваційними підходами.

Проблема інновацій в фізичному вихованні не нова, але чи стала вона від цього менш значною, та актуальною? Наш власний досвід каже, що ні. В межах загальної проблеми циклової комісії викладачів фізичного виховання була утворена творчо-пошукова студентська група яка з'ясовувала можливість використання в процесі фізичного виховання базових елементів східних оздоровчо-бойових систем, їх оздоровчий та виховний потенціал.

Поставивши перед собою завдання визначити шляхи формування морально-естетичної культури, узагальнивши досвід роботи інших викладачів по цій проблемі й використовуючи особистий досвід роботи, нами була розглянута можливість використання на навчальних та поза навчальних

заняттях з фізичного виховання методик прийнятих у східних оздоровчих бойових системах (косікі карате, хапкідо, таеквондо).

Якщо розглядати в цьому аспекті бойові мистецтва, то вони мають величезну виховну цінність. Заняття бойовими мистецтвами здатні викликати значні позитивні зміни у фізичному, психологічному й емоційному розвитку людини.

Проведення занять по фізичному вихованню з елементами східних оздоровчих і бойових систем жадає від викладача володіння одним з видів бойових мистецтв.

Структура уроку має традиційну будову. При постановці завдань на заняття крім стандартних блоків завдань: оздоровчих; освітніх;виховних; розвиваючих;необхідно вставити новий блок, що хоча й відповідає виховним завданням, носить, більше розширену функцію й свої оригінальні методи реалізації, це морально-естетичний блок завдань. Рішення морально-естетичного блоку завдань, відбувається за рахунок рішення приватних завдань які входять у загальний блок. А саме: розуміння й повага загальнолюдських цінностей і думки інших людей; естетичний смак і самовираження в мистецтві; формування стійких звичок до роботи й самодисципліни; етичне поведження; інтелектуальна допитливість і прагнення до продовження утворення; духовне й фізичне здоров'я.

Структура проведення заняття по фізичному вихованню з використанням елементів методик психологічної й спеціальної підготовки використовуваних в оздоровчих і бойових системах сходу: шикуння, вітання (естетичний зовнішній вигляд і дотримання вимог ритуалу); початкова медитація, постановка завдань (концентрація на основних морально-естетичних якостях).

Основна частина заняття представлена набором засобів (фізичними вправами), виконання яких у спеціально створюваних ситуаціях провокує займаючихся на активні усвідомлені дії, і сприяє формуванню в студентів моделей, стереотипів морального поведження. Заключна медитація (у завершенні викладач дає загальну оцінку діяльності групи на занятті з позицій морально-естетичної культури й дає програмне коректування на наступне заняття. Заняття вважається закінченим після демонстрації загальної подяки учителя й учнів один одному, що може виражатися у виконанні оплесків).

Проведення занять за даною схемою дозволяє не тільки організувати всю групу на плідну діяльність, а й кожного що займається включити у свідому роботу над собою.

Таким чином, можна стверджувати, що наведені приклади використання інноваційних елементів на уроках фізичного виховання сприяє успішному рішенню завдань морально-естетичного виховання, формування культури здоров'я.

Керуючись вище сказаним, найбільш доцільними формами проведення занять по фізичному вихованню у вищих педагогічних навчальних закладах для

рішення завдань морально-естетичної виховання ми вважаємо: проведення занять зі східних єдиноборств (вивчення комплексів формальних вправ, відпрацювання прийомів самооборони, підготовка до показових виступів); проведення занять з різних видів аеробіки (степ-аеробіка, стретчинг, пілатекс, силова аеробіка).

Література

- 1. Клименко В.В.** Психомоторные способности юного спортсмена. – К.: Здоров'я, 1987. – 168 с., ил., 0,16 ил.; **2. Санг Х. Ким** Преподавание боевых искусств. Путь мастера. - Ростов-на-Дону: Феникс, 2002.-204с.

ЗМІСТ

МОРАЛЬНО-ДУХОВНЕ ВИХОВАННЯ

ДУРНЄВА В.Ю. ФОРМИ І МЕТОДИ МОРАЛЬНО-ДУХОВНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	2
ОГІЄНКО О.І. МОЖЛИВОСТІ МУЗЕЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ В РЕАЛІЗАЦІЇ МОРАЛЬНО – ДУХОВНОГО СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ.....	4
СТЕШЕНКО О.М. КАЗКА ЯК ВИХОВАТЕЛЬ ДОБРИХ ПОЧУТТІВ ДІТЕЙ	5
ТОПЧИЙ Г.Д. РОЛЬ СЕМЬИ В ФОРМИРОВАНИИ ТРУДОВЫХ УСТАНОВОК СТУДЕНЧЕСКОЙ МОЛОДЕЖИ	7
ШАРИЙ О.П. ВПЛИВ МОРАЛЬНИХ ЯКОСТЕЙ ВЧИТЕЛІВ НА ПРОЦЕС ФОРМУВАННЯ МАЙБУТНІХ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ.....	9
ШЕВЦОВА Т. І. ХРАМОВЕ БУДІВНИЦТВО УКРАЇНИ.....	11

НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРИОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ

ГОЛИК А. О. ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ О. П. ДОВЖЕНКА	13
ДІДОВИЧ М.С. НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРИОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА	15
КАЩЄВА А. О. АКЦЕНТИ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРИОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ У ЛИСИЧАНСЬКОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ КОЛЕДЖІ	17
КОЗЛЕНКО В.А. ЛИСИЧАНСК В ГОДЫ СОВЕТСКО - ГЕРМАНСКОЙ ВОЙНЫ 1941-1945ГГ.	19
МИСОВА Д.О. НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРИОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ЗАСОБАМИ КОБЗАРСЬКОГО МИСТЕЦТВА	21
НІКІФОРУК Д. О. ТЕМА ВІЙНИ В МАЛІЙ ПРОЗІ О.П.ДОВЖЕНКА	23
ОНИЩЕНКО А. С.	

ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ЯК СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДІ	24
ПОЗИРАЄВА Д.В. ВИХОВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЗАСОБАМИ НАРОДНОЇ ПЕДАГОГІКИ	26
РОДІНА К.Ю. ВОЛОНТЕРСЬКИЙ РУХ ЯК СПОСІБ ФОРМУВАННЯ ПАТРІОТИЗМУ У ДІТЕЙ	28
СОМОНОВ Я.І. НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ В УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ	30
ЦИГАНКОВА Т.М. ЩОДЕННИК О. ДОВЖЕНКА – ЗРАЗОК ВЛАСНИХ ДУМ І ПЕРЕЖИВАНЬ	31

ПРАВОВЕ ВИХОВАННЯ

ЗАІКА К.К. ЗНАЧЕННЯ ПРАВОВОГО ВИХОВАННЯ У ФОРМУВАННІ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ПОЗИЦІЇ СТУДЕНТІВ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ	33
---	----

ВИХОВАННЯ ТОЛЕРАНТНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ЛЮДИНИ

АНТРОПОВА Т.О. ІНСТРУМЕНТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА ОСВІТУ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ	36
БЕРЕЖНА Л.С. ТОЛЕРАНТНЕ ВИХОВАННЯ ШКОЛЯРІВ В РОБОТІ ВЧИТЕЛЯ.....	38

ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ

КОВАЛЕНКО О.А. ПЕДАГОГІЧНЕ ВПРОВАДЖЕННЯ ЗВ'ЯЗКІВ КОМПОЗИТОР - МУЗИКА – УЧЕНЬ	41
КОВТУН А. В. РОЛЬ МНОГОГРАННИКІВ У ЖИТТІ ЛЮДИНИ	43
МАМОНА О.Ю.	

ОРИГОМЕТРИЯ КАК ИСКУССТВО И НАУКА	45
САВЧЕНКО І.О.	
МУЗЕЇ РІДНОГО КРАЮ	46
СЕМЕНИСТА К.С.	
ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ВИШИВКИ	47
СТЕПАНОВА В.С.	
ЗАКОНОМЕРНОСТІ В МИРЕ СЛУЧАЙНОСТЕЙ ІЛИ ТЕОРІЯ ВЕРОЯТНОСТЕЙ В ЖИЗНІ	51
ТОЛОЧКО М.А.	
ФІЗИКА І ІСКУССТВО	53
ЩУХЛА О.О., ДМИТРІВ Т. Б.	
ПРАВОСЛАВНІ СВЯТА ТА ЗВИЧАЇ	54

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ

АРХІПОВА О.О.	
ТЕХНІЧНА ТА ІГРОВА ПІДГОТОВЛЕНІСТЬ БАДМІНТОНІСТІВ РІЗНОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ	58
ЇЖАК К. В.	
ВІЙСЬКОВА МЕДИЦИНА В СТАРОДАВНЬОМУ РИМІ	60
КІЯЩЕНКО А. А.	
ПОЗАУРОЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ШКОЛЯРІВ ПО ФОРМУВАННЮ КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'Я ЯК НАЙВАЖЛИВІШІЙ ЗАСІБ ВСЕБІЧНОГО РОЗВИТКУ	62
КОПТЄВА Т.С.	
ЗАСТОСУВАННЯ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ	64
ЛИНЬКО Ю.С.	
ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ В СУЧАСНОМУ ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ	66
ОЛІЙНИК В. М.	
МОРАЛЬНО-ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ НА ЗАНЯТТЯХ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ЗАСОБАМИ СХІДНИХ ЄДИНОБОРСТВ	68

ДЛЯ ЗАМІТОК

Матеріали Х регіональної науково-теоретичної конференції «Українська молодь. Духовність. Мораль. Громадянськість»

Укладач: Хохлова О.І.

Відповідальний за випуск: Хохлова О.І., Проскурніна І.М.

Підписано до друку «__» _____ 2015 р.

Тираж 20 екз.

Ротапринт РПК, 93003, м. Рубіжне, пров. Клубний, 12

Формат 60*84/16

Печатн. Арк. _____